

Picat i Lligat

Curs 2018 -19 - Any XVI - núm. 19

Revista d'informació cultural del Conservatori Professional de Música
Josep Melcior Gomis d'Ontinyent

SUMARI

Editorial	4
Un any de coordinació horària amb l'IES l'estació	6
Entrevista a Rafa Cano, president de l'AMPA	8
Un viatge al passat de la guitarra	9
Premis	10
Promoció alumnes 4EE	11
Promoció alumnes de 6é de Professional	12
10 anys al Conservatori Gomis	13
¿Hay que respetar los signos de repetición?	14
Activitats de l'especialitat de tuba	15
L'expressió orquestral	16
El Conservatori als pobles: Bocairent	17
Projecte d'innovació educativa	18
Parlant amb el tenor Santiago Sánchez Barbadora	20
Aproximació estilística al catàleg d'obres de Rafael Martínez Valls entre els anys 1917 i 1930	24
Concert de Nadal	27
Setmana Cultural	28
Estiraments	34
Presentació del llibre de Miquel Àngel Múrcia i Cambra	36
Xarrada col·loqui amb tres exalumnes	38
Sonologia, una "nova" branca de la musicologia	40
Experiència formativa al Palau de la Música	42
Flautíssim	43
Concert de Santa Cecília	44
Gomis al Museu de les Ciències Príncep Felip de València	45
Assistència al concert de piano de Nicholas Angelich	46
Programa didàctic: Palau de les Arts "Reina Sofia" de València	46
Assistència a concerts	47
Alumnes premiats	48
Contes	50
Intercanvi amb l'EOI d'Ontinyent	52
Sessió de Jazz	53
La Bigband de la Classijazz d'Almeria	54
Netejar instruments de metall	56
Intercanvi d'alumnes de trombó dels Conservatoris de Torrent i Ontinyent	57
Intercanvi d'alumnes de piano amb el Conservatori de Carcaixent	57
Sabies que?	58
Passatemps	58

Picat i Lligat
Curs 2018-19
Any XVI - núm. 19

Edita:

CONSERVATORI PROFESSIONAL DE MÚSICA J. M. GOMIS D'ONTINYENT
Plaça de la Coronació, 27
Tel. 96 291 92 20 - Fax 96 291 92 21
46870 ONTINYENT (València)
e-mail: 46021861.secret@gva.es
picatilligat@conservatoriontinyent.com
www.conservatoriontinyent.com

Coordinació i Redacció:

Remigi Roca Fernández
Estefanía Santamargarita Camús
Pilar Ferrero Silvage

Dipòsit Legal: V-1542-2008

ISSN: 2174-8357

Disseny i maquetació i impressió:

Gráficas Minerva Sucesores, S.L.
www.graficasminerva.es

Col·laboren:

Josep Soler Galbis
Ramón Canet Peiroten
Joan Josep Albinyana i Gil
Samuel Perez Ortega
Rafael Bardisa Galiana
Ana Albert Ureña
Adolfo Garcia Baraza
Francisco Gimeno Torres
Rosa Campos Micó
Filibert Mira Ortega
Lucia Perez Berenguer
Gemma Guillem Cardona
Joaquín Cardona Carbonell
Ramon Garcia i Soler
Maica Álvarez Martínez
Ruth Revert Lledó
Isabel Songel Gonzalez
Ernesto Pérez Ferri
Juan Carlos Clar Hernández
Manuel Martínez Navarro
Rubén Penadés Silvestre
Alba Campos Penadés
Natalia Revert Ferrero
Francisco Garcia Sarrió
Joaquín Nadal i Engo
Rafel Moral Portero
Mónica Grau Gironés
Lidia Sperandio Arquellada
Irene Cano Castelló
Maria Gandia Tortosa
Gema i Maria Mollá Vila
Paula Valls i Helena Sarrió

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Educació,
Investigació, Cultura i Esport

GOMIS.
CONSERVATORI PROFESSIONAL
DE MÚSICA D'ONTINYENT

Editorial

La revista “*Picat i Lligat*” és el Conservatori Gomis. Any darrere any tractem de deixar constància en aquestes pàgines del que som i del que fem: les nostres activitats, els nostres projectes, la nostra gent...

Consolidada ja la *Big Band* de l'alumnat d'ensenyament professional, aquest curs 18-19 el recordarem per ser el curs en el qual vam iniciar el Projecte d'innovació aprovat per la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per a la inclusió de la música moderna als ensenyaments elementals de música. El resultat ha sigut un èxit, tant, que hem sol·licitat continuar-lo.

També hem realitzat aquest curs, per primera vegada, un Concurs de Música de Cambra al nostre centre que ha sigut tot un revulsiu per a aquesta important assignatura dels ensenyaments professionals. El concurs va tindre molta acceptació per part de l'alumnat, i els grups finalistes han sigut els seleccionats per a participar en el Cicle “El Conservatori als pobles” que aquest any ens ha portat a Bocairent. Aquest ha sigut l'últim concert del curs, que ha donat fi a tota una sèrie d'activitats i concerts programats, amb l'objectiu fonamental de que l'alumnat experimente amb la música i gaudisca de la música. Així mateix, desenvolupem la nostra idea de difondre al màxim el que fem al conservatori, portant la nostra música als diferents espais culturals de la ciutat i de la comarca. També hem realitzat actuacions conjuntes amb altres conservatoris i centres educatius, com ara l'EOI d'Ontinyent.

Un altre assumpte important d'aquest curs ha sigut la implantació de la coordinació horària amb l'IES L'Estació d'Ontinyent, de la qual, alumnat, pares i mares i ambdós centres implicats fem una valoració molt positiva. Tant és així, que hem renovat la proposta per al proper curs i l'hem ampliat a l'IES Josep Segrelles d'Albaida.

Respecte a les inversions, apostem per les noves tecnologies, en aquesta línia s'han dotat les aules de llenguatge musical amb pantalles digitals que han esdevingut uns importants recursos didàctics per a l'ensenyament d'aquesta matèria.

L'assumpte de l'edifici, que començava a semblar el “Dia de la marmota”, veu una llum al fons del túnel. S'enceta una segona fase del Programa Edificant que la Conselleria d'Educació vol dur endavant en col·laboració amb els ajuntaments, en la qual s'admetran centres d'ensenyament de règim especial com el nostre. És el moment de determinar si el nostre edifici pot admetre una rehabilitació i, segons resulten els estudis pertinents, prendre la decisió definitiva per a la nostra ubicació i reformar o construir el conservatori que Ontinyent necessita i mereix. La proposta llançada des del nostre Consell Escolar consisteix, si finalment la rehabilitació fora viable, a reformar l'edifici principal i enderrocar els del pati per a construir un edifici nou que complete les instal·lacions necessàries.

Mentrestant, com cada any, anem cobrint algunes necessitats prioritàries. A la reparació de

les teulades i les millores en l'accessibilitat i l'evacuació mampreses els darrers anys, aquest curs ha sigut el torn de l'auditori. Amb la intervenció de la Direcció Territorial i amb part també del pressupost del centre, hem convertit el nostre saló d'actes en un auditori amb la dignitat que mereixia.

Arribats a la fi del curs, des d'ací vull agrair a tota la comunitat educativa l'entusiasme que es viu en cada projecte que portem endavant. El conservatori som les persones que el formem, i entre tots fem que aquest centre progressi i s'integri cada vegada més en la vida

cultural de la nostra ciutat i les poblacions de l'entorn.

Gràcies a l'equip docent per la implicació i l'esforç per oferir un ensenyament de qualitat; a les companyes del personal d'administració i serveis pel gran treball que realitzen i a les famílies, per confiar en el nostre conservatori per a la formació dels seus fills i filles.

I per últim, a tots els qui col·laboren a fer que aquesta revista siga possible.

Bon estiu i molta música.

Evolució de l'Auditori des dels anys 60 fins a l'actualitat

UN ANY DE COORDINACIÓ HORÀRIA AMB L'IES L'ESTACIÓ

RAMON CANET PEIROTÉN CAP D'ESTUDIS

“... Esta setmana no he pogut estudiar perquè estava molt ocupat en l'institut, i la setmana que ve vorem...” Quantes vegades hem escoltat o dit esta frase amb cara de resignació i esgotament per part de qui l'està pronunciant? Quanta impotència hi ha darrere d'ella per part de persones que esteu formant-vos en uns estudis tan durs com els musicals? Com intentem organitzar-nos els professionals per a poder fer tan compatibles com siga possible els estudis musicals amb els estudis obligatoris dels nostres alumnes? Totes aquestes qüestions representen inquietuds que estan presents al nostre entorn educatiu i que preocupen tant a famílies com a professors. És amb la intenció d'ajudar a compaginar els estudis musicals amb els estudis de caràcter obligatori que el CPM “Gomis” d'Ontinyent hem iniciat el programa de coordinació horària amb l'IES l'Estació en el curs 2018-2019.

Els estudis musicals sempre han implicat un increment en el temps que els alumnes dediquen a la seua formació acadèmica. Per als professors del Conservatori Professional de Música “Josep Melcior Gomis” d'Ontinyent això sempre ha suposat un motiu de preocupació, en tant en quant els alumnes que compaginen els estudis musicals amb els obligatoris representen la immensa majoria. Si bé és impossible eliminar l'increment de la càrrega lectiva i de les hores d'estudi que en suposa, des del nostre centre ja fa temps que estudiàvem les possibilitats de facilitar i millorar la seua coordinació.

El curs 2018-2019 iniciàrem un camí que, atinent-nos a la informació que ens ha arribat per les parts implicades, pot ser prometedor pel que respecta a la coordinació entre els horaris de l'educació obligatòria i els estudis musicals. La conselleria d'Educació, Investigació Cultural i Esport convoca anualment programes de

coordinació horària entre els Instituts d'Ensenyament Secundari i Batxillerat i els Conservatoris Professionals de Música i Dansa per tal de facilitar la simultaneïtat dels estudis de règim especial amb els generals, als alumnes que els realitzen. I en què consisteix un Pla de Coordinació horària?

El Pla de Coordinació horària consisteix bàsicament a aprofitar les hores que els nostres alumnes poden convalidar en els seus estudis obligatoris per oferir-los els horaris de diferents assignatures que han de cursar al conservatori. D'aquesta manera alliberem en la mesura del possible les vesprades dels alumnes que poden acollir-se. Des del Conservatori veiem en la coordinació horària amb els instituts una eina que facilita en gran manera la vida acadèmica dels nostres alumnes. Els seus horaris són més fàcilment assumibles per a les famílies que en alguns casos redueixen fins al mínim la seua assistència per a rebre classe al conservatori, ja que les reben directament al centre d'ensenyament obligatori. L'alliberament horari que açò representa en les vesprades d'aquests alumnes fa que el rendiment acadèmic en conjunt millore considerablement.

En concret, durant el curs 2018-2019 hem aconseguit formar un grup de 1r dels EP de

Llenguatge Musical i altre de 5é d'Anàlisi. Pel que respecta a les classes d'instruments, els alumnes de Violí, Viola, Trombó, Oboè i Saxòfon també han pogut fer classe de l'assignatura d'instrument directament a l'IES l'Estació. Volem des d'ací agrair la gran feina que s'ha fet des de l'equip directiu de l'IES l'Estació per tal de fer possible la coordinació entre els dos ensenyaments. No és una tasca fàcil però trobem que els resultats han estat molt satisfactoris.

Per al curs 2019-2020 hem ampliat la coordinació i iniciarem també un pla de coordinació amb l'IES Josep Segrelles d'Albaida. El motiu pel qual començarem un pla de coordinació amb l'IES Josep Segrelles és que es tracta del centre d'ensenyaments obligatoris de fora d'Ontinyent amb un nombre major d'alumnes al Conservatori. Confiam que la col·laboració serà positiva per als alumnes que tenim en comú.

Podem concloure que la iniciativa de coordinar els ensenyaments obligatoris amb els musicals és altament positiva per al nostre alumnat. Any rere any anirem millorant i adequant-nos a les necessitats que ens puguen sorgir per tal de fer més factible la vida acadèmica als nostres alumnes.

ENTREVISTA A RAFA CANO, PRESIDENT DE L'AMPA

Quants anys fa que eres el president de l'AMPA?

De broma, de broma, fa ja tres cursos, des de l'Assemblea General de novembre de 2015, això vol dir que al curs vinent ens tocarà renovar la Junta Directiva, ho comente per si alguna mare o pare s'anima a coordinar la nostra associació, tan necessària per cert, i que jo recomane assumir el repte i el gust de presidir.

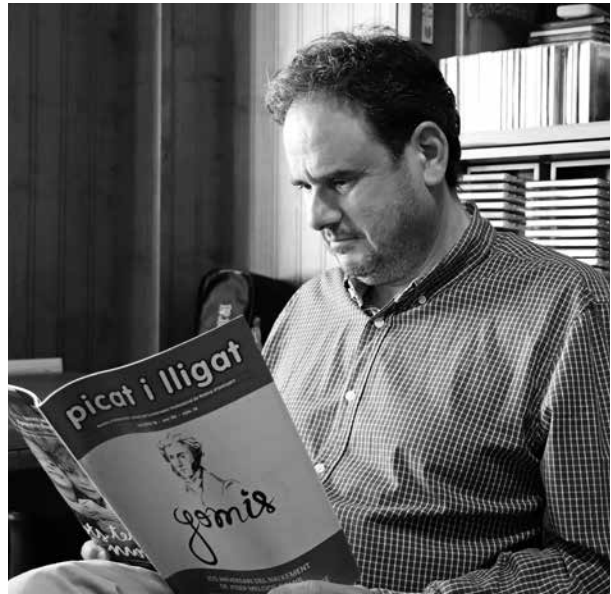
La meua filla va iniciar els estudis musicals al nostre conservatori el curs 2013-2014 en l'especialitat de guitarra clàssica, des del primer moment em vaig interessar per l'associació de mares i pares i vaig assistir a l'assemblea que es sol celebrar en el primer trimestre del curs. El meu ànim en assistir a la reunió de l'AMPA no era altre que conèixer de primera mà el funcionament del conservatori i aprendre de l'experiència de les famílies els fills i filles de les quals, feia més temps que cursaven estudis musicals. El resultat és que continue vinculat a la Junta Directiva i que he compartit amb mares i pares la il·lusió de què les seues filles i fills tinguen una formació musical.

Quants socis té en l'actualitat?

En el present curs l'associació la integrem 144 famílies que representen 189 alumnes, com que sols s'aporta una quota per família, hi ha algun cas que cursen estudis musicals tres germans, això es diu afinitat per la música, segur que en casa tenen el seu propi conjunt de cambra. Cal afegir que la quota és simbòlica, tan sols 10 eures!!!, quantitat que recolza una tasca tan important com és la d'integrar-se de forma activa en la Comunitat Educativa, del gran privilegi que suposa gaudir d'un Conservatori Públic.

En què es beneficien les famílies associades?

Els beneficis van d'un a cent: com a mínim l'AMPA té veu en el sí del Consell Escolar, per tal que les inquietuds de les famílies puguen arribar a l'Òrgan de participació més important del centre i també que tota la comunitat educativa estiga representada. Però, des d'aquest punt de partida, les possibilitats són molt grans, ja que una associació de mares i pares d'alumnes

pot servir per a allò que nosaltres vulguem, dins els objectius d'acompanyar els nostres fills en els seus estudis musicals, tot és qüestió de marcar-se reptes i no esperar que ens ho facen altres, cadascun de nosaltres tenim la clau per aportar i fer-ho possible, l'AMPA sols és la plataforma o la ferramenta per poder dur-ho a terme.

En quines activitats soleu col·laborar?

Per una banda participem en les activitats complementàries i extraescolars del centre, en particular en les de la Setmana Cultural, bé organitzant algun berenar, subvencionant alguna trobada amb altres conservatoris o les eixides culturals dels alumnes, inclús formant part del jurat del concurs "Go Talent", en tot allò que se'ns demana ajuda i està dins les nostres possibilitats.

Per altra banda, celebrem l'Assemblea General, ens reunim de tant en tant la Junta Directiva i assistim a les sessions del Consell Escolar, de vegades també hem anat a València a les assemblees de la Federació d'AMPAs de Conservatoris de la Comunitat Valenciana (FAPAC-CV).

Quina valoració feu del funcionament del centre en el present curs?

La valoració general és positiva quant al nombre i qualitat de les activitats complementàries, pense que també pel que fa a la funció formati-

va, l'atenció per part de l'equip directiu del centre és de col·laboració, dialogant i cordial.

No obstant això, les famílies ens topem amb les dificultats pròpies de compaginar els estudis obligatoris o el batxillerat amb els musicals, la planificació dels alumnes ha de ser especial per poder compaginar-ho, la càrrega lectiva es fa costera amunt, en eixes circumstàncies sembla que el conservatori no s'adapta a l'alumne, que tot és rígid; aleshores, és el moment de parlar, de trobar solucions. En este sentit, el programa de coordinació horària que s'ha encetat amb un institut de secundària d'Ontinyent i un altre d'Albaida, obri noves perspectives per a la progressió dels alumnes, la filosofia canvia quan l'educació musical troba punts de trobada amb la diversitat de necessitats de cada un dels alumnes.

Propostes de millora per al curs pròxim.

Pense que l'AMPA de hui és el resultat de l'asso-

ciació que hem heretat les mares i pares que en l'actualitat tenim fills matriculats al conservatori, per la qual cosa, podríem dir que tenim l'obligació moral de donar continuïtat a la tasca encetada en el seu dia per altres pares i mares que ens han precedit, este és un primer objectiu, continuar caminant per la participació de les famílies en la vida del nostre centre educatiu.

Quant a assumptes que no s'han de deixar de la mà i seguir millorant, cal insistir en la coordinació pedagògica, en la unificació dels criteris d'avaluació, en l'atenció personalitzada i en la motivació dels alumnes, també en l'orientació acadèmica i la projecció professional. En definitiva, continuar i seguir millorant el Projecte Educatiu del Centre, en la tasca d'un ensenyament públic de qualitat, inclusiu, participatiu i que contribuïska a l'ensenyament de la música, l'estima per la cultura i l'interés per un món millor.

UN VIATGE AL PASSAT DE LA GUITARRA

El dia 17 d'abril vam poder gaudir d'una nova *MASTER CLASS* de guitarra amb el concertista i professor català Rafel Sala.

Posteriorment a la classe, el mestre Sala va oferir al públic en general una *CONFERÈNCIA-CONCERT* sobre el Llaüt renaixentista i les guitarres barroca i romàntica. Amb una àmplia mostra del repertori de l'època i de les particularitats que caracteritzen les composicions i les interpretacions dels diferents períodes així com de l'organologia pròpia d'aquest tipus d'instrument.

PREMIS

Cada curs se celebren al nostre Conservatori dues convocatòries de premis per a l'alumnat. Ambdues convocatòries coincideixen en l'objectiu de fomentar valors com la superació personal i la responsabilitat, incentivar la constància en l'estudi i, en últim terme, millorar la qualitat de les ensenyances artístiques i destacar l'alumnat que millor ha aprofitat els seus estudis, com a model del treball ben fet per a la societat.

Per una banda, a la finalització de cada curs, es convoquen els **Premis Professionals** regulats per l'Orde 76/2014, de 16 de setembre, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per a l'alumnat que ha conclòs les ensenyances professionals de música.

La convocatòria d'aquests premis s'organitza en dues fases. La primera té lloc al conservatori on s'estudia l'ensenyament professional, i la segona fase és d'àmbit autonòmic i se celebra cada any en un conservatori diferent de la xarxa de conservatoris públics de Conselleria.

Poden optar al premi professional els estudiants que hagen cursat i superat les ensenyances professionals de música i que hagen obtingut en els dos últims cursos, una nota mitjana igual o superior a 8 punts. Així mateix, han d'obtenir una qualificació mínima de 9 punts en l'assignatura específica a la qual s'opte al premi tant en 5é com en 6é.

El passat mes de juliol es va realitzar a l'auditori del conservatori la fase de centre d'aquests premis corresponents al curs 17/18, i van resultar premiats els següents alumnes:

Menció d'Honor Professional en l'especialitat de:

TROMPETA: **Andreu Sanchis Romero**

Premi Professional en les especialitats de:

VIOLÍ: **Blanca Albert Vañó**

CLARINET: **Alfredo Ruiz Martínez**

PERCUSSIÓ: **Ferran Lluís Martínez i Silvestre**

FONAMENTS DE COMPOSICIÓ: **Ferran Lluís Martínez i Silvestre**

Aquests premis van ser lliurats en el concert de Nadal realitzat a l'església de Sant Miquel, el dia 21 de desembre.

Per altra banda, els **Premis Ciutat d'Ontinyent**, que atorga l'Excel·lentíssim Ajuntament

d'Ontinyent, i que van ja per la desena edició. Són premis destinats a l'alumnat de 5é d'EP, agrupats en quatre modalitats, que tenen la mitjana d'expedient dels cursos 1r a 4t més alta. Aquestos premis naixen amb la intenció de motivar l'alumnat en un moment decisiu dels ensenyaments professionals, el pas de 4t d'EP i ESO a 5é d'EP i Batxiller, i consisteixen en una beca de 200€ per a cada alumne.

Aquest any els guardons han recaigut en els alumnes:

PERCUSSIÓ-PIANO: **Carmen Guarner Giner**

CORDA-CANT: **Cristina Sanz Cambra**

VENT-FUSTA: **Raul Moscardó Alborch**

VENT-METALL: **Daniel Mompó Vadillo**

Aquestos premis van ser lliurats pels regidors de Cultura, Alex Borrell, i el d'Educació, Oscar Borrell, de l'Ajuntament d'Ontinyent, en un acte celebrat el 16 d'abril al Centre Cultural de Caixa Ontinyent, dins de la V Setmana Cultural del Conservatori, i on els guardonats van oferir un concert.

PROMOCIÓ ALUMNES 4EE

Fa 4 anys, allà pel setembre de 2015, arribaven al Conservatori un bon grapat de menuts (la majoria d'ells amb només 8 anys), sense saber música, ni tan sols conèixer la majoria dels instruments musicals ni als nous companys que anaven a trobar-se en esta nova aventura de la seua, fins a eixe moment, curta vida.

Hui en dia, la major part d'estes personetes, quasi sense adonar-nos-en, han conclòs un cicle en la seua etapa de formació, tant musical com (esperem) humana. Ja amb 12 anys, tenen al seu poder un Certificat d'Ensenyaments Elementals de Música que esperem que en puguem traure profit d'ell en un futur.

Per a alguns d'ells serà la fi d'una etapa de la seua vida que recordaran per les noves amistats sorgides dins les quatre parets del nostre Centre. Altres hauran d'enfrontar-se a la primera revàlida que suposen les Proves d'Accés als Ensenyaments Professionals i a 6 anys més de treball i sacrifici per a poder tindre al seu abast uns coneixements i titulació que ja els pot obrir el mercat laboral.

A tots ells, gràcies per haver contribuït a conformar la gran família que és el Conservatori "Melcior Gomis" i que la música vos faça gaudir un poc més, si escau, de la vostra vida.

Fins sempre !!!!!!!

PROMOCIÓ ALUMNES DE 6É DE PROFESSIONAL

EL FINAL D'UNA ETAPA

S'acaba una altra etapa en la qual m'he vist créixer, progressar i a més he tingut la sort de conèixer a grandíssimes persones fent el que més m'agrada; fent música. Aquests anys al conservatori passaran al meu record.

Aaron Colomer Pérez, trompa.

Sols tinc paraules d'agraïment cap als professors i els companys d'aquest conservatori, em quede amb els grans moments que he passat i espere que als meus companys els vaja molt bé allà on vagen!

Isidro Guillen, tuba.

Sempre recordaré que, durant el temps que he estat al Conservatori Professional de Música "J. M. Gomis" d'Ontinyent, a més dels bons moments, les amistats obtingudes i les experiències viscudes, he adquirit la capacitat de conèixer i sentir la música.

Damián Castelló Bellver, percussió.

Sóc un dels pocs que vàrem començar des del grau elemental i ara acabem el grau professional a aquest conservatori, que puc sens dubte, anomenar la meua segona casa. Però la família que s'ha creat amb gent que ha anat afegint-se al llarg de tota aquesta etapa és meravellosa i per descomptat, no puc oblidar aquells que començaren però per unes raons o altres no han pogut acabar amb nosaltres, formeu part d'açò també. Encara que tots ens duquem genial, sempre hi ha persones que et marquen molt, de vegades tant, que pensaves que seria impossible per la diferència d'edat o de pensaments. Així que mil gràcies a eixes persones que fan que les classes i la vida al conservatori siga un vertader plaer. També cal dir que no podria haver desitjat uns mestres millors; han sigut més aïna amics savis que ens han acompanyat, ens han guiat i ens han descobert el vertader significat de la música. Tot açò fa que, arribats a aquest punt de despedida, se'm faça difícil dir adéu, però també que estiga orgullós i satisfet del meu pas per aquesta casa.

José Luís Guerrero Ruiz, trompeta.

La veritat és que açò ha sigut un somni per a mi, el fet de realitzar aquests estudis amb esta edat i poder-ho compaginar amb el treball. No pensava mai haver acabat amb els resultats tan satisfactoris a nivell emocional. Estic súper content amb tot el que m'emporte d'esta etapa tan meravellosa.

Andrés Vicedo Reig, trombó.

Després de tant de temps, tant de riure, tants plors, tant d'esforç..., se'm farà estrany no vindre l'any que ve i veure els meus companys i amics a les classes. Espere que aquest comiat siga un "fins a l'altra" i no un "adéu".

Alba Campos, saxofon.

CANT

MAR FERNÁNDEZ ALIAGA

CLARINET

MIQUEL GALLEGRO SOLER

FLAUTA TRAVESSERAISABEL ALENTADO GARCÍA
ANA BELDA ARAGONÉS
MARÍA CALVO MOSCARDÓ
MAR FITÉ SERNA**GUIARRA**

THALÍA LLORCA SANCHIS

PERCUSSIÓ

DAMIÁN CASTELLÓ BELLVER

PIANOBLANCA ALBERT VAÑÓ
OCTAVIO CALATAYUD VAÑÓ
ANDREA EGEA TORTOSA**SAXÓFON**IVÁN BELDA RUIZ
ALBA CAMPOS PENADÉS
SARA CATALÁ MONTAVA
VÍCTOR COMPANY RUBIO
DAVID GIRONÉS CORTELL
NATALIA REVERT FERRERO**TROMBÓ**FRANCISCO JAVIER ARESTÉ GARCÍA
ANDRÉS VICEDO REIG**TROMPA**JAVIER RICHART CRUZ
AINHOA RÓDENAS GALÁN
AARON COLOMER PEREZ**TROMPETA**DANIEL BORDERA CALATAYUD
ÀNGEL CASTELLÓ CANTÓ
XAVIER ESPARZA CHORNET
JOSÉ LUIS GUERRERO RUIZ
JORGE MOLTÓ NAVARRO
CLARA PASCUAL PÉREZ
ANDREU PINTER CERDÀ
SERGI COMPANY RUBIO**TUBA**

ISIDRO GUILLÉN MARTÍNEZ

VIOLÍ

ÀNGELS CASTELLÓ MARTÍNEZ

VIOLONCEL

ÀNGELA MARTÍNEZ ABRIL

10 ANYS AL CONSERVATORI GOMIS

Alguns companys del grup que acabem enguany els estudis professionals al conservatori, també vam estudiar al Gomis els ensenyaments elementals, per tant som alumnes del centre des de fa ja 10 anys: Jose Luis, Javi, Àngels i Àngela. Però en el nostre cas, no només això, sinó que durant aquests 10 anys hem tingut sempre la mateixa tutora, la nostra professora de saxo, Cristina Llopis, a la qual volem dedicar-li este escrit.

De xicotetes era més fàcil, però en avançar en l'ESO, compaginar les classes a l'institut i al conservatori ha sigut complicat. En canvi, en moltes ocasions has fet que eixa dificultat es reduïra al mínim, fent les nostres classes entretingudes mentre apreníem.

Creiem que no sols has fet paper de professora, sinó que també l'has fet de segona mare. T'has preocupat per com ens han anat els exàmens, per si ens trobàvem decaïgues i per què. I ens has ajudat a formar-nos com a músics i com a persones.

Esperem que aquests anys t'hagen sigut igual de satisfactoris com ens han sigut a nosaltres. Has significat i signifiqués molt per a nosaltres, fins i tot has aconseguit que no "tirarem la tovallola" en algunes ocasions. Ens has ensenyat a apreciar la música, no sols com a una forma d'entreteniment, sinó com a una manera de viure la vida. Vides que de segur serien molt diferents si no hagueres estat durant 10 anys amb nosaltres. Per la teua dedicació, per la paciència i per moltes més coses que has fet, simplement gràcies.

Quant a la resta del professorat, també volem donar les gràcies de part de tots els alumnes. Per totes les hores dedicades, els riures, els cabrejos, les xarrades, els stickers, els sopars, ...

Aquest any tots els alumnes ens hem unit molt, i això s'aprecia en què hi ha més sentiments d'amistat que superen el de ser sols companys de classe. Potser ha sigut perquè sabem que s'acaba i ho volem gaudir al màxim, pot ser no. Però el que sabem és que a pesar que cadascú trie el seu camí, aquests anys, en major o menor grau, ens han marcat a tots i sempre ho recordarem amb un somriure.

I és que no es pot expressar amb paraules allò que el conservatori ens ha fet sentir i ens ha aportat com a músics i com a persones. Són les hores dedicades i el que hem après, allò que et fa saber que realment ha valgut la pena.

Este és el final. Bé, sona un poc tràgic però no ho hem de veure així, és un fins a sempre.

Estem segures que seran anys que ningú de nosaltres oblidarà mai i volem donar les gràcies a tot el professorat i als companys i companyes sobretot, per haver fet del nostre pas pel conservatori una gran etapa de la nostra vida.

Alba Campos i Natalia Revert

¿HAY QUE RESPETAR LOS SIGNOS DE REPETICIÓN?

RAFAEL BARDISA GALIANA PROFESSOR DE LENGUATGE MUSICAL

Si bien la pregunta que abre esta pequeña disertación puede parecer algo absurda, no lo es en absoluto. En principio sería fácil responderla diciendo: “si se ha escrito es para que se haga”. Sin embargo no vamos a quedarnos con una respuesta tan trivial y vamos a profundizar un poco sobre ella.

Es comprensible e incluso lógico que en las clases no se realicen las repeticiones debido a la falta de tiempo de que dispone el profesor para trabajar con el alumno. Este argumento no es válido para un concierto y sin embargo, observamos que muchísimos artistas prescindan de las repeticiones tanto en los conciertos o recitales como incluso en las grabaciones.

Toda obra musical responde a una “forma”. Para aquellos que aún no lo han estudiado, diremos que la forma es la manera en la que el compositor organiza sus ideas musicales en una obra. Es evidente que si eliminamos las repeticiones, cambiamos la forma. Todo compositor puede crear una forma propia para una pieza o adoptar una forma preexistente. La forma nos ayuda a comprender una obra. En el transcurso de la historia, se han ido asentando y evolucionando diversas formas, algunas de las cuales han ido cayendo en desuso mientras que otras han perdurado durante varios siglos. En muchos casos, una forma evoluciona a otra de tal manera que llega a desplazar a la original, como sucede por ejemplo con la forma “Sonata”, la más importante del período clásico, que proviene de la Sonata Barroca (también llamada monotemática), la cual a su vez tiene su origen en las formas binarias que tenían las danzas que conformaban la Suite. En estas piezas, en la primera sección hay un tránsito de la tónica a la dominante mientras que en la segunda sección se vuelve de la dominante a la tónica. Si la tonalidad es menor, la primera sección modula al relativo mayor para volver de nuevo a la tonalidad principal en la segunda parte (esto es la norma general, aunque en ocasiones no se cumple y se modula a una tonalidad cercana). Ambas secciones se repiten,

por lo que tenemos los signos de repetición al final de la primera sección y al final de la pieza.

Otras formas importantes en las que encontramos las barras de repetición son el Minuetto, el Scherzo y las Variaciones. Por lo general, en las variaciones se expone un Tema con dos secciones que se repiten al igual que las formas binarias de la Suite. Seguidamente hay un número indefinido de variaciones que siguen el mismo esquema, es decir, se varía la primera sección y se repite para seguidamente variar la segunda sección y repetirla. En cuanto al Minuetto, existe la forma binaria de las Suites y la forma evolucionada Minuetto de Sonata. Este Minuetto tiene la forma ternaria a, b, a, tras el cual aparece un segundo Minuetto contrastante llamado Trio, que tiene la misma forma interna. Finalmente se repite el Minuetto Da Capo. Generalmente, se repiten siguiendo el siguiente esquema:

El Scherzo adopta una forma basada en el Minuetto, pero con una concepción más abierta, libre y de mayores proporciones. En los grandes Scherzos podemos encontrar los signos de repetición como en el Minuetto o bien de un modo más elaborado. En muchas ocasiones, Beethoven sustituye las barras de repetición por la escritura de la misma sección pero con algunas variaciones respecto del original. Este hecho ya constituye por sí sólo una evidencia de que las barras de repetición se deben respetar. No tiene ningún sentido pensar que si la repetición es ligeramente diferente se ha de hacer mientras que si es idéntica se puede suprimir.

Otro ejemplo de Beethoven: en la Sonata Op. 27 n.º 2, en el Scherzo no escribe barras de repetición en la primera sección. Para evitar que el intérprete pueda pensar que se ha olvidado de escribirlas, añade sobre la partitura “La prima parte senza ripetizione”. Obviamente, hay que respetar el resto de repeticiones, pero no sólo en el Scherzo sino en el último movimiento también (el cual es una forma Sonata).

Algunos intérpretes toman una opción intermedia en las formas binarias, que es la de repetir la primera sección pero no la segunda. Esto lo podemos calificar como una especie de “censura”, ya que es él mismo quien decide lo que se toca y lo que no. Y aquí deberíamos hacer un paréntesis para hablar de la eterna cuestión: el intérprete, ¿es creador o recreador? Que una obra se interprete como quiere su compositor no sólo es un derecho del compositor sino una obligación del intérprete. Y es

precisamente por eso que para ser un buen músico no basta con aprender a tocar un instrumento, hay que aprender todo aquello que acompaña a la música y por eso estudiamos lenguaje musical, armonía, contrapunto, composición, análisis, música de cámara, historia de la música e historia del arte. Sólo así podemos acercarnos a la comprensión profunda de una obra musical y tratar de buscar una interpretación lo más fiel posible al pensamiento del compositor.

ACTIVITATS DE L'ESPECIALITAT DE TUBA

JOAQUÍN R. CARDONA CARBONELL PROFESSOR DE TUBA

En el darrer trimestre del curs, l'alumnat de tuba ha realitzat dues activitats:

El passat divendres dia 7 de juny de 2019 els alumnes de tuba van gaudir de la presència i els consells del professor Rafael Tortajada, professor de la Banda Municipal d'Alacant, va ser una *Masterclass* molt intensa i formativa. L'objectiu de l'activitat era que el professor ens mostrara la forma de treball des d'una altra visió, com és el dia a dia en una banda municipal: escalfament, assajos, convivència, repertori, etc. A més a més, vàrem treballar totes les obres que havien preparat els alumnes per al

concurs de la Vila Joiosa, una experiència nova per a la totalitat dels alumnes. Moltes gràcies Rafa.

El dissabte dia 8 de juny de 2019 els nostres alumnes de l'assignatura de Tuba i Tuba tenor van representar el nostre Conservatori en el IX Concurs de tubes de la Vila Joiosa. Cal destacar el treball realitzat durant tot el curs tant per part dels alumnes com dels professors que els han format per a poder arregar els fruits. A més dels premis aconseguits, dos alumnes del nostre Centre han assolit la màxima puntuació en les seues categories.

L'EXPRESSIÓ ORQUESTRAL

MANUEL MARTÍNEZ NAVARRO

SOLISTA DE PERCUSSIÓ I TIMBAL ASSISTENT DE L'ORQUESTRA
DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

És un plaer poder escriure i compartir experiències en aquesta revista. El meu nom és Manuel Martínez Navarro, solista de percussió i timbal assistent de l'orquestra del Gran Teatre del Liceu.

Per a treballar en una orquestra i millorar com a músic necessitem desenvolupar contínuament les nostres habilitats. Arribat cert punt del meu aprenentatge, em vaig adonar que no per passar més hores davant de l'instrument avançava més. És per això que vaig decidir buscar solucions en altres àmbits, concretament vaig començar a descobrir el meu cos com a mitjà. En aquest article pretenc explicar com influeix conèixer l'Expressió Corporal Conscient en el meu dia a dia orquestral.

SONES COM ET MOUS

La relació del músic entre el jo, el *nosaltres* i el *nosaltres amb l'entorn*. Aquesta seria la meua definició del concepte d'Expressió Corporal Conscient aplicat a l'àmbit orquestral. El jo és l'escolta interna, és el que connecta el meu cos amb la meua ment. El *nosaltres* ens defineix com a membres d'un col·lectiu (l'orquestra), un equip de treball amb un mateix objectiu, la música. I l'última part és la vivència, la part creativa del *nosaltres* expressant per al públic. Els músics compartim emocions, és important tindre-les en compte per a poder interpretar-les.

El fet d'estudiar tenint en compte aspectes com la respiració, el cos, la *propiocepció*, la mirada perifèrica, les emocions i l'entorn, fa que l'estudi es convertisca en un procés més interessant i productiu per a la interpretació orquestral. Per exemple, imagina que arribes al primer dia d'assaig i comença el matí amb l'*Obertura Carnaval* de Dvorak. Quina energia t'agradaria emanar?, com t'agradaria sentir-te?, quines emocions pretens expressar?. Una vegada aclarits aspectes musicals com el so o el ritme, preguntes com les anteriors qüestions poden

fer-te portar el passatge a un altre context interpretatiu.

El percussionista d'orquestra necessita de precisió per a ser efectiu. Els passatges solen ser curts, però alhora exposats i delicats, des d'una nota de plats fortíssima en el clímax d'una obra a un passatge sol de xilòfon, o una nota *pianissimo* de triangle en un final de frase. Aprofundir en aspectes de l'expressió corporal conscient aporta certa sensibilitat, necessària a l'hora d'executar en l'orquestra. És imprescindible sentir als companys per a poder fer música junts, tant a nivell tècnic com a nivell expressiu.

El treball del jo t'ajuda a entendre't i a gestionar-te, per tant com més desenvolupat tinguem el jo millor podrem adaptar-nos a les situacions. Aquest factor farà que l'estudi siga més productiu ja que treballarem sobre la base de les nostres necessitats.

El treball del *nosaltres* és on es posen en comú tots els jo per a arribar a un objectiu col·lectiu. En aquest punt, aspectes com la respiració o la mirada perifèrica són crucials per a tocar junts. Per exemple: és necessari respirar junts per a

tocar junts; igual que és indispensable tindre un ull en el director mentre estem mirant als contrabaixos per a tocar un *pizzicato* junts. El treball d'un percussionista orquestral aquesta ple de moments com aquests.

Finalment, el *nosaltres amb l'entorn*. L'orquestra també necessita trobar la seua manera d'expressar emocions. En els concerts no sempre s'aconsegueix connectar amb el públic, però és veritat que no sempre es treballa conscientment. Normalment se li dóna molta importància a aspectes tècnics i musicals (evidentment), però hem de fer que els conceptes musicals i les emocions arriben al públic. Aqueix moment tan especial en el qual l'orquestra flueix curulla d'expressió i contagia a un públic entregat a sentir i emocionar-se. La revolució comença des de dins.

ELS COSSOS JA NO SÓN SILENCIOSOS, HAN APRÉS A PARLAR

L'estudi de l'expressió corporal conscient aporta millora en aspectes com la relaxació, la consciència personal, l'efectivitat, l'expressió i el control, entre altres, a l'hora d'executar. Una altra part molt interessant és el concepte canviant que adquireixes del teu cos, ja no només a l'hora de tocar, en general en la vida diària. Finalment, es prevenen lesions.

L'aplicació d'aquest concepte en l'orquestra fa que els músics siguen més empàtics i el treball, no solament quede en aspectes tècnic-musicals, sinó que arribe a expressar emocions de manera col·lectiva. Gaudim del nostre cos com mitjà d'expressió.

Una forta abraçada!!

EL CONSERVATORI ALS POBLES: BOCAIRENT

Aquest curs el cicle de concerts "El conservatori als pobles" ens ha portat a Bocairent. El concert va tindre lloc el diumenge dia 16 de juny, a les 19.30 hores, al Teatre *Avenida* d'aquesta localitat.

Allí van actuar tres de les agrupacions de música de cambra finalistes del concurs que vam realitzar al segon trimestre: el quartet de corda "LES 16 MÀGIQUES CORDES", integrat per Maria Silvestre, Víctor Coll, Gabriel Portero i Marc Sil-

vestre; el quartet de metall "GO BRASS", format per José Luís Guerrero, Xavi Esparza, Ainhoa Ródenas i Javier Aresté; i el quartet de saxos "ARSAX", amb Natalia Revert, Alba Campos, Víctor Company i David Gironés.

Aquests tres grups van interpretar el repertori de la final del concurs i va ser tot un èxit.

Agraïm l'acollida rebuda en aquesta ciutat que tant de vincle ha tingut amb el nostre centre des dels inicis del conservatori.

PROJECTE D'INNOVACIÓ EDUCATIVA

PER A LA INCLUSIÓ DE LA MÚSICA ACTUAL EN LES PROGRAMACIONS DOCENTS DELS ENSENYAMENTS ELEMENTALS I PROFESSIONALS DE MÚSICA

ADOLFO GARCÍA BARAZA

PROFESSOR PIANISTA ACOMPANYANT I COORDINADOR DEL PROJECTE

Des de fa un temps, al Conservatori Professionals de Música, Josep Melcior Gomis d'Ontinyent, l'aposta per a introduir progressivament la música actual en les ensenyances és forta i notòria. Les noves músiques populars no queden incloses habitualment a les programacions didàctiques dels conservatoris, i menys encara als Ensenyaments Elementals.

Prop de la finalització del darrer curs, l'Equip Directiu redactà aquest projecte per a la inclusió de la música actual a la programació del Centre, el qual va ser aprovat per la Conselleria i s'ha dut a terme al llarg d'aquest curs. El Vice-director, Pep Soler, va considerar que per les característiques pròpies i transversalitat de l'assignatura de Cor, i donat que és cursada per tot l'alumnat de Grau Elemental, era la matèria idònia per a portar-lo endavant.

Necessitàvem la col·laboració i assessorament d'un músic especialista en aquest camp i el perfil del professor que buscàvem el coneixíem. Sols va ser qüestió d'adaptar horaris i trobar un funcionament adequat que ha estat modificant-se durant el curs per a una millor operativitat i adaptació a totes les parts implicades. El músic en qüestió es tracta de Raúl Ramírez, professor de guitarra elèctrica, harmonia a di-

ferents escoles de música moderna, a més d'arranjador i productor musical, el qual ens ha proveït del material i arranjaments necessaris per a poder fer aquesta música. Cal tenir en compte que la introducció de la guitarra elèctrica en les classes era de gran importància per a familiaritzar als alumnes en el so característic d'aquest instrument, ja que la música moderna al segle XX (rock, pop, etc.) no es pot entendre sense la participació d'aquest instrument.

La implicació i disposició per part del professorat ha estat una part important pel suport i ajuda que hem tingut en tot moment, en especial menció a Pilar García (Pitu), que ha treballat específicament molt a prop amb l'alumnat de Primer Curs. A més, una altra premissa era intentar treballar les peces en llengua anglesa, donat que la professora de Cor, Inés Vila, és titulada en aquest idioma. Ella ha estat sempre dependent de la correcta accentuació, pronunciació i comprensió dels textos per part de l'alumnat, a més, també està al càrrec d'aquesta assignatura i ha estat diàriament en el procés d'aprenentatge de les peces a realitzar.

Quant al repertori, s'ha intentat buscar peces amb les quals treballar diferents estructures, conceptes rítmics i distints estils i iniciar als

alumnes a gaudir i a entendre aquesta música. Però, l'elecció no ha estat fàcil i en determinats casos hem hagut d'apujar un poc el nivell d'exigència als alumnes, principalment degut a la intervèn·lica i extensió de la tessitura de les peces, amb aquestes mesures obtinguérem una resposta molt positiva i sorprenent.

A les audicions i algun assaig, hem pogut comptar amb la inestimable col·laboració de Pep Soler i Remigi Roca, professors del Centre, amb els quals i conjuntament amb Raúl Ramírez, vàrem fer el *combo* que va acompanyar els xiquets en les audicions. Menció a part mereix la intervenció de la Big Band, que va fer funció d'acompanyament del cor creant una combinació òptima i molt satisfactòria pel resultat final, en el qual seguirem aprofundint.

La posada en escena i audició que s'ha celebrat al final de cada trimestre ha rebut molta bona

acollida per part del públic, en les audicions s'ha pogut veure l'evolució i millora en el tractament de les peces que hem anat treballant, desmarcant-se de les audicions típiques, mostrant la versatilitat d'altres combinacions i mú·siques molt més actuals i properes que obrin un camí per a poder desenvolupar altres llenguatges en el futur.

Personalment, estic molt satisfet per la resposta de l'alumnat en el repte d'afrontar aquest repertori, de la dificultat afegida que suposa amb actitud positiva i esforç, pel suport per part dels pares i les mares que sabem que en casa també s'han implicat i per la participació dels meus companys el suport dels quals he tingut en tot moment sempre que els n'he demanat. A més, l'aposta clara i efectiva per part de l'Equip Directiu per facilitar totes les eines necessàries amb què s'ha dut a terme el Projecte.

El dilluns 15 d'abril, vam celebrar el "dia del jazz". Nosaltres havíem de cantar, i estàvem un poc preocupades... sols havíem cantat davant el públic en el concert de NADAL.

El concert fou en la "Sala GOMIS" i participaren altres alumnes, també hi havia un escenari molt gran i butaques per a molta gent i llums de diferents colors...

Va ser molt emocionant, quan vam eixir a l'escenari estàvem molt nervioses, la gent ens mirava, estàvem asustades per si ho féiem malament.

A poc a poc, quasi quan estàvem a la meitat de la cançó ens vam relaxar i al final, pensem que ho vam fer molt bé.

Quan vam acabar, com que estàvem prou cansades i no podíem escoltar la resta del concert, ens vam anar cap a casa, molt contentes per l'èxit de la nostra actuació.

Gema i Maria Mollà Vila - 1r EE

La nostra experiència ha sigut molt especial i emocionant perquè al cantar cançons més actuals, en general, hem pogut gaudir més de l'assignatura de cor.

En treballar amb música que ens agrada, també els professors han aconseguit un major interès per part dels alumnes que anaven a classe de cor i no paraven massa atenció.

Com que érem un cor amb moltíssima gent, l'experiència ha sigut més gratificant encara.

Cantar aquestes cançons també ens ha servit per a millorar i reforçar el nostre nivell d'anglès, ja que totes les cançons estaven en anglès. Els professors han posat de la seua part perquè nosaltres entenguérem la lletra en traduir-la al valencià. I tot això, ha ajudat a ampliar el nostre vocabulari d'anglès.

A més a més, com que teníem música en directe, feia que l'execució de les cançons fora més complexa, però a base d'assajos hem posat per la nostra part perquè tot funcione.

Esperem que aquesta experiència es torne a repetir!

Paula Valls i Helena Sarrió - 4t EE

PARLANT AMB EL TENOR SANTIAGO SÁNCHEZ BARBADORA

Santiago Sánchez va ser alumne de cant i piano del nostre Conservatori del curs 09-10 al 13-14. És nascut a Montevideo (Uruguai), encara que als 12 anys va vindre a Espanya i va viure a Torrevella fins que va anar a estudiar a Austria, on viu actualment. Quan va finalitzar el 2014 el 5é curs d'ensenyament professional, va decidir presentar-se a les proves d'accés a la Universitat Mozarteum de Salzburg, on va ser admès per a estudiar cant amb el professor Mario Díaz. Santi va ser un dels 7 seleccionats entre els 147 aspirants que hi optaren. Els qui vam treballar amb ell no oblidem alguns dels moments que vam compartir. Va participar en el primer projecte d'òpera celebrat al nostre centre, "Bastià i Bastiana" de W. A. Mozart, i sempre li agraïrem la seua col·laboració com a solista en el cor final de l'òpera de Gomis "Le diable a Sevilla", que vam interpretar com a cloenda del concert en l'homenatge al compositor ontinyentí, al teatre Echegaray, el 15 de juny de 2016. En l'actualitat té 27 anys, i una prometedora carrera per davant.

En aquesta entrevista ens conta la seua experiència en tan prestigiosa universitat de música.

¿Qué recuerdos guardas del conservatorio de Ontinyent?

Recuerdo el conservatorio con mucho cariño, fue para mí un sitio con mucho calor humano y guardo de mi etapa allí bellísimas anécdotas y momentos compartidos con mis compañeros y profesores.

¿Tienes contacto con los compañeros de tu promoción?

Sí, sobre todo con los alumnos de canto. Tanto en las redes sociales como en persona, ya que siempre que voy a España intento encontrarme con varios de ellos. Nuestros proyectos de conciertos y ópera en los últimos años en Ontinyent nos ayudaron a estrechar lazos.

¿Cómo fue la idea de venir al conservatorio de Ontinyent a estudiar?

Por recomendación de varios compañeros que estaban muy contentos con las clases de canto impartidas allí. Junto con una compañera de Torrevieja, Noelia Pérez, decidimos que era tiempo de probar algo nuevo, nos pusimos en contacto con Ruth y tras probar un par de clases con ella nos lanzamos a la aventura. Estuvimos viajando juntos en coche entre Torrevieja

y Ontinyent de dos a cuatro veces por semana durante cinco años. Por momentos fue muy agotador, pero valió la pena.

¿Te costó integrarte?

No, recuerdo más bien todo lo contrario: Nuestras visitas eran muy bien recibidas. Traíamos con nosotros mucha energía, y tanto profesores como alumnos siempre nos acogían con muy buen humor. Éramos conocidos por armar mucho alboroto. Pronto empezamos a hacer proyectos musicales en el conservatorio, lo cual ayudó a que nos conociéramos con estudiantes de otros instrumentos.

¿Crees que las enseñanzas profesionales preparen bien a los alumnos para los estudios superiores y la vida laboral?

En mi caso sí, cuando vine a hacer la prueba de acceso al Mozarteum vine muy bien preparado, con un catálogo de obras muy amplio y en diferentes idiomas (algo de cuya importancia nos advirtió siempre nuestra profesora Ruth Revert) que llamó positivamente la atención del comité de profesores. La enseñanza teórica también me preparó muy bien para lo que seguía aquí. De hecho, en mis primeros años en Salzburgo, para algunas asignaturas como análisis o armonía seguí estudiando con apuntes o cuadernos de mi etapa en Ontinyent (para ayudar a solventar el problema de volver a estudiar todo desde cero en alemán). En mi recital de piano (asignatura obligatoria durante 3 años) también toqué una obra de F. Chopin que había estudiado por primera vez en Ontinyent.

¿Cuándo decidiste que querías ser cantante profesional?

Desde la infancia siempre me ha gustado la música, en especial cantar. Desde los coros, pasando por la música pop, los boleros, el jazz, el barbershop, el musical, la zarzuela, etc; el canto siempre ha formado parte de mi vida (y de la de mi familia, por parte de mi padre, cantante también) en todas sus variantes. No obstante, la ópera no vino hasta bastante tarde, no me lo planteé seriamente hasta pasados los 20 años, cuando empezamos a ir de excursión al Palau de les Arts. Recuerdo que vimos muchas óperas y conciertos con cantantes de primera línea. Tosca, de G. Puccini, me marcó.

Nemorino en L'elisir d'amore.

¿Por qué escogiste el conservatorio superior donde estudias?

Estaba cursando el 5º año de grado profesional en Ontinyent, y por mi edad decidimos junto con Ruth que era momento de buscar un conservatorio superior donde hacer la prueba de acceso. La transición natural hubiera sido el superior de Valencia (para el cual llegué a presentar solicitud, de hecho). No obstante muchos compañeros que había conocido en años anteriores en proyectos de coros semiprofesionales por toda Europa me recomendaron que probara rellenar la solicitud en Austria o Alemania, ya que el nivel en estos países era muy bueno. Opciones como Francia o Reino Unido fueron de fácil descarte, dado el alto coste de los estudios allí. Por otra parte, aprender el idioma, así como el hecho de vivir en el extranjero, fueron incentivos importantes y sin pensarlo demasiado me registré en internet para hacer el examen de acceso. Alemania pedía de entrada un B1 de alemán, por lo cual no me fue posible probar suerte en Múnich, Stuttgart o Berlín, ciudades que también me habían sido recomendadas. Austria, por el contrario, brindaba en aquel entonces la oportunidad de iniciar los estudios sin saber alemán. Una vez aceptado debería asistir al curso de alemán impartido por la universidad y presentarme

después de un año a un examen que hay que aprobar obligatoriamente para seguir siendo alumno. Entonces lo vi claro, compré pasajes y me fui a probar suerte. Lo que no sabía, era la gran demanda que Mozarteum tiene cada año. Fui el cantante número 68 de un total de 147 para hacer la prueba de Bachelor, y tras dos rondas sólo entramos 7. A diferencia de muchos de los candidatos yo no conocía a ningún profesor, pero por suerte al jurado le gustó cómo canté, especialmente a mi actual profesor, que me hizo un hueco en su clase. El examen teórico no fue mayor problema.

¿Te costó integrarte?

Los primeros meses son caóticos. Llegué a la ciudad hospedándome en un hostel y busqué desde el primer día un sitio para vivir, ya que no pude viajar expresamente en verano a buscar piso personalmente y las residencias de estudiantes estaban todas repletas. Una vez superado esto me concentré en aprender alemán, pues sin él las cosas más simples del día a día pueden significar todo un quebradero de cabeza. No obstante, desde el primer día tuve la suerte de contar con el apoyo de fantásticos compañeros que me tendieron una mano y me ayudaron en todo lo que pudieron. Muchos de ellos se convirtieron con el tiempo en algunos de mis mejores amigos aquí. Muchos provienen del otro lado del mundo, y para ellos la transición es todavía más grande. Y si ellos habían podido adaptarse, por supuesto que yo también podría. En todo caso, los primeros años son definitivamente los más dinámicos e intensos, y los recuerdo con mucha nostalgia.

¿Recomendarías a nuestros alumnos estudiar al extranjero la enseñanza superior, o un post-grado?

Definitivamente sí. Un joven músico que quiera mejorar tiene que viajar. Cuando viajamos, expandimos nuestros horizontes y aprendemos sobre cómo funcionan las cosas en lugares diferentes al que nos ha tocado nacer. Conocer otras culturas y mentalidades (gozar del privilegio de tener amigos y compañeros de cientos

de nacionalidades constantemente a tu alrededor) te sensibiliza y te enriquece intelectualmente. Considero que esto es importantísimo para hacer buena música.

Háblanos un poco del plan de estudios del Mozarteum.

Puedo hablar de la carrera de canto, aunque esta comparte varios puntos en común con el currículum que cursan los estudiantes de otros instrumentos: Al empezar la carrera se te asigna un profesor y un pianista acompañante. Con ellos compartes gran parte de las horas lectivas de la semana, trabajando tanto la técnica como el estudio de nuevo repertorio. Los primeros años se debe cursar italiano y alemán (a no ser que ya los hables, en cuyo caso existe la posibilidad de examinarse sin ir a las clases), siendo francés o ruso idiomas optativos. Los idiomas son imprescindibles en la carrera de un cantante, por ello se les da mucha importancia. Asignaturas teóricas como solfeo, educación auditiva, armonía, análisis, foniatría, derecho legal aplicado al músico profesional, al igual que otras prácticas como teatro, coro de ópera, coro de cámara, ballet, gimnasia aplicada al canto, piano, etc, son algunos de los cursos por los que hay que pasar, ya sea durante uno, dos, tres o hasta cuatro años. En general es mucho programa, y cuesta compaginarlo todo con estudiar por cuenta propia y trabajar (algo imprescindible si no tienes un sustento económico externo). He de recordar que el coste de la carrera para ciudadanos de la CE es prácticamente cero. No obstante, la residencia u otros costes de manutención deben salir de nuestro propio bolsillo. Existen becas, pero no son numerosas ni muy cuantiosas. El profesorado es internacional y muy cualificado.

Musicalmente hablando, ¿Cuáles son las ventajas y desventajas que tiene para ti vivir en Salzburgo?

Salzburgo es como un oasis para la música, se estima que existe una media de 800 conciertos de música clásica al año, en una ciudad de

poco más de 50km². Las ventajas son lógicas: muchas opciones laborales, mucho networking y muchas posibilidades de que te escuche gente influyente. Estudiar aquí, en una institución poderosa tanto económica como culturalmente, nos otorga la posibilidad de concentrarnos en nuestros instrumentos, y tan sólo preocuparnos de mejorar musicalmente. Cuando la voz (o el instrumento) funciona bien, es mera cuestión de tiempo que lleguen las propuestas. La principal desventaja, en mi opinión, es el alto coste de vida (circunstancia poco compatible con la vida de estudiante), debido en parte al gran número de turistas que visitan diariamente la ciudad.

¿Cual es el estilo de música que crees que va mejor a tu tipo de voz?

De momento me llevo muy bien con el período clásico, el belcantista y el romántico. Mi repertorio de audición incluye mucho Mozart, Donizetti y Verdi.

Proyectos en los que ya has participado.

En la universidad he participado en cuatro producciones como solista: La Finta Semplice y La Finta Giardiniera de W.A. Mozart, Alcina de G.F. Händel y Eugene Onegin de P. Tchaikovsky. En teatros he cantado roles principales en La Flauta Mágica (W.A. Mozart), La Traviata (G. Verdi) y L'elisir d'amore (G. Donizetti), junto a otros roles pequeños, principalmente en España, Italia y Alemania.

Proyectos futuros.

Voy a cantar por segunda vez el rol del Sultan Soliman en Zaide de W.A. Mozart en el Tiroler Festspiele en Erl (Austria) este verano, y un rol pequeño en Manon Lescaut de G. Puccini en la Ópera de Frankfurt (Alemania) en octubre-noviembre. Después continuaré estudiando un máster de canto, en Mozarteum.

Santi amb professors i companys del nostre conservatori.

Respecto a la vida en Salzburgo, ¿qué opciones has tenido para trabajar compaginándolo con los estudios?

Al comienzo trabajar fue muy difícil, pues vine sin tener apenas noción del idioma alemán. En cuanto lo aprendí, fue todo mucho más fácil. Los coros profesionales y los conciertos para turistas me han ayudado en mayor parte a costearme la carrera. No es fácil, entre clases, ensayos y conciertos extracurriculares hay que soportar a menudo jornadas que superan fácilmente las 12 horas sin pasar por casa, sacrificando también los fines de semana. Para los cantantes esto se traduce en un uso casi exhaustivo de la voz. La parte buena es la experiencia y la resistencia que aportan estas maratones musicales. Al final, cada estudiante acaba encontrando su camino hacia un balance económico viable.

¿Hay alguna cosa más que nos quieras contar?

Tan sólo quisiera agradecer la posibilidad que me brindáis de compartir mi experiencia con vosotros, y animar a todos los alumnos a que estudien música siempre con amor y con pasión. Es importante recordarnos cada día que, a pesar de ser duro el camino, ¡ser músico es maravilloso!

Muchas gracias!!!

APROXIMACIÓ ESTILÍSTICA AL CATÀLEG D'OBRES DE RAFAEL MARTÍNEZ VALLS ENTRE ELS ANYS 1917 I 1930

RUBÉN PENADÉS SILVESTRE

ARXIVER DE LA SOCIETAT UNIO ARTÍSTICO MUSICAL D'ONTINYENT -
TITULAT SUPERIOR EN COMPOSICIÓ MUSICAL PER EL CONSERVATORI
SUPERIOR DE MÚSICA D'ALACANT

Sempre resulta difícil endinsar-se en el pensament musical d'un autor, i més encara si aquest autor ja no està entre nosaltres. Els únics materials i ajuda de què es disposa, són les partitures i escrits que hi puga haver sobre aquest. No obstant això, els trets que trobem al llarg de les obres d'un autor, ens ajuden a fer-nos una idea d'aquest pensament musical que comentàvem a l'inici. Aquest, normalment configura el que anomenem estil, és a dir, les característiques definitòries d'un autor i que es troben en la major part de les obres d'aquest. Diem açò últim, pel fet que hi ha compositors que no tenen una línia d'escriptura clara; és a dir, intenten evitar les autorepeticions i/o fórmules que provoquen que se'ls definisca i etiquete amb un estil propi. Aquest però, no és el cas de Rafael Martínez Valls, on sí que apreciem unes característiques definitòries del seu estil i que ens han ajudat a entendre la seua visió de la música i també, per a poder-li atribuir la composició d'algunes de les peces que a continuació mencionarem. Entre aquests trets podem trobar des de qüestions melòdiques i harmòniques fins a qüestions d'instrumentació o d'elecció de plantilles instrumentals.

L'estil del compositor ontinyentí és fàcilment identificable i assimilable, a pesar que hi ha molt poc escrit sobre el contingut musical de les seues obres. En alguns escrits sobre la sarsuela *Cançó d'amor i de guerra* s'afirma que en aquesta, Martínez Valls, empra un estil amb influències wagnerianes¹. Doncs bé, sense menysprear aquests tipus de comentaris, diríem que abans de fer aquest tipus d'afirmació tan rotunda, caldria investigar una mica i argu-

mentar fonamentadament aquestes idees; ja que, en Wagner trobem més que el simple ús d'encluses tal i com passa en el primer número de la sarsuela *Cançó d'amor i de guerra: la Cançó del forjador*. Tornem a insistir que açò no és cap menyspreu al comentari que citàvem unes línies més amunt, solament una reflexió que recomanem tindre en compte – Wagner és l'inventor del *Drama musical*, on el compositor mateix era l'autor i controlava el llibret o text, la música, la direcció i inclús la posada en escena de cadascuna de les peces².

Feta aquesta xicoteta reflexió, ens centrarem ja de ple en l'estil de Rafael Martínez Valls abans de passar al seu catàleg d'obres. El mestre ontinyentí presenta ja durant aquests anys un estil

clarament definit i propi, encara que es ramifica amb algunes xicotetes variacions segons la plantilla instrumental per a la qual escriu: parlem de la banda, l'orquestra, els teclats o les veus. Les ramificacions de què parlem, tenen a veure fonamentalment en les qüestions que afecten la instrumentació i/o elecció dels instruments que han d'interpretar les seues partitures. En aquest punt, no anem a parlar de la música per a teclats o veus (corals, misses, etc.), sinó de l'escripta per a banda o orquestra; on sí trobem aquests trets que varien. En el cas de l'orquestra, durant aquest període que compren els anys 1917 i 1930, podem observar com s'utilitzen els instruments bàsics d'una orquestra de sarsuela de primeries del segle XX; parlem d'una plantilla conformada per: un flautí (de vegades muta a flauta segona), una flauta primera, un oboè, un fagot, dos clarinets, dos trompes, dos trompetes, dos trombons tenors, un trombó baix (fent el paper de la tuba³), timbals, percussió determinada i indeterminada, arpa i quartet de corda (violins, violes, violoncel·ls i contrabaixos). Com s'observa és una plantilla molt reduïda, i és que els teatres de sarsuela tenien una fosa per a l'orquestra més reduïda que la dels teatres d'òpera; això, sumat al reduït pressupost amb què comptaven aquestes representacions explica l'elecció d'aquestes plantilles.

En el cas de la banda succeeix una cosa semblant. Les circumstàncies determinen l'aparició d'uns determinants instruments o altres. Per exemple, en la major part de les partitures de banda de què parlarem, manquen de papers de flauta, oboè, fagot, etc. Açò es deu per una banda a les plantilles de les bandes de l'època, i també a l'estatus social i laboral dels músics que actuaven en aquestes societats musicals. Molts d'ells eren camperols i/o treballadors d'alguna empresa tèxtil o similar. A més, molts dels instruments que ja s'usaven a la resta de països d'Europa, encara no havien arribat a les nostres terres⁴.

Una altra característica instrumental que podem trobar en les obres d'aquest període del mestre ontinyentí, són les tessitures i la forma d'emprar determinats instruments. Per exemple, escriu el requint una octava per damunt

del que és habitual. D'aquesta pràctica deduïm que, per la manca de flautí, l'autor li assignaria aquest rol al requint, impossibilitant la majoria de les vegades que aquest instrument pugui interpretar el paper. Un altre tret de la seua música per a banda, és la predilecció per la trompeta, la corneta i el fiscorn; tres instruments de vent metall que utilitza moltes vegades com a solistes. Encara que no és freqüent trobar aquesta característica en moltes obres del nostre conciutadà, podem observar com en algunes peces utilitza el flautí, però afinat en Re bemoll; és a dir, un flautí un poc més xicotet i agut que el que tenim actualment a les nostres bandes i orquestres.

L'estil de Martínez Valls però, no se centra exclusivament en la part instrumental. També té un component melòdic i harmònic clarament identificable i apreciable per quasi la totalitat del públic que escolta la seua música. La melodia es caracteritza per tindre un lirisme i una transparència que la doten d'una facilitat per a

ser apreciada i recordada. La contorn de les seues melodies s'assembla a la de les melodies populars, és a dir; es mouen per graus conjunts, tenen molt pocs salts i tenen algunes cèl·lules que es repeteixen amb certa freqüència. Si a aquesta forma de construir les seues melodies, sumem una instrumentació i harmonització acuradament elegides per a reforçar o destensar les seccions que li interessien, obtenim altre dels punts forts que configuren el seu estil.

Abans de tancar l'apartat de l'estil, cal que parlem de la part harmònica. L'harmonia que utilitza Rafael Martínez Valls durant aquest període d'anys, la podríem emmarcar dintre del període postromàntic, però sense arribar a les pretensions i conclusions harmòniques a què van arribar Franz Liszt o Richard Wagner. No obstant això, també trobem algunes pinzellades d'estils més moderns com ara l'impressionisme, però que no acaben de calar de forma constant en el llenguatge harmònic que utilitzava durant aquesta època.

Una vegada definides les parts que conformen l'estil del primer Martínez Valls, és el moment de centrar-nos en el seu repertori musical escrit durant aquests anys. No ens hem d'estranyar, si afirmem que serà molt difícil saber amb total certesa, el nombre i nom de les obres que escrigué Martínez Valls durant aquest període d'anys. Cal tenir en compte que la situació política i social d'aquells anys, ha propiciat que moltes de les obres que compongué el músic ontinyentí estiguen traspaperades o perdudes, qui sap, si esperant que algú les trobe com ha sigut el nostre cas, o pel contrari, que s'hagen perdut

per sempre. A aquest fet, també s'ha de sumar el fet que Rafael Martínez Valls va canviar de domicili diverses vegades durant aquells anys; pel que sabem⁵, va estar, com no a Ontinyent i també a València, a Madrid, a Barcelona i a Cambrils⁶.

A pesar d'aquestes traves històriques, com s'ha pogut comprovar, hem aconseguit trobar recentment algunes partitures d'aquest músic que no figuraven ni al catàleg d'obres que té l'SGAE⁷ (*Sociedad General de Autores de España*), ni al catàleg d'obres que apareixia a les distintes biografies que hi ha sobre ell. Les peces de què parlem, les hem trobat als arxius de la Societat Unió Artística Musical d'Ontinyent, la Societat Musical Nova d'Alcoi i l'Arxiu Municipal d'Ontinyent. Algunes, és cert que ja venien signades pel mateix Martínez Valls, però en altres casos vàrem haver de recórrer a la seua anàlisi estilística per a determinar la seua autoria. Unes peces que tampoc coneixia la família del compositor, i que han sigut, juntament amb l'aniversari de l'*Himne a Ontinyent*, l'excusa perfecta per a organitzar el projecte que va tindre com a comesa la recuperació de l'obra musical d'en Rafael Martínez Valls. Un projecte que portà per nom *Cent anys de l'himne per a una ciutat*.

Des d'ací sols em queda animar-vos a totes i a tots els que esteu llegint aquestes línies, a investigar en la mesura del possible sobre els il·lustres (ja siguen músics, pintors, escriptors, etc.) dels vostres pobles i ciutats. Vos sorprendreu de la quantitat i qualitat de persones que han passat per les vostres terres!

¹ Puig i Moreno, G.: "Cançó d'amor i de guerra", Art i història al Pirineu 13es Trobades Culturals Pirinenques, Societat Andorrana de Ciències, Andorra, 2017, pàg. 81-84.

² Plantinga, L.: "Wagner y el drama musical", La música romàntica, Akal, Madrid, 1992, pàg. 281 – 320.

³ A la revista Charivari utilitza tuba.

⁴ Soler, A.: La Música Vella. Cercle Musical Primitiva d'Albaida, "El gamell", TXTO Editorial, Ontinyent, 2015.

⁵ Pérez Jorge, V.: "Record i semblança íntima de Rafael Martínez Valls", Dossier: Rafael Martínez Valls (1895 – 1946), Alba. Revista d'Estudis Comarcals, Ontinyent, núm. 10, 1995, pàg. 145 – 146.

⁶ No confondre amb Cambrils.

⁷ Societat General d'Autors i Editors.

CONCERT DE NADAL

El dia 21 de desembre a les 19,30 hores en l'església de Sant Miquel va tindre lloc el concert de Nadal, que donava cloenda al primer trimestre del curs. Prèviament tot l'alumnat havia pogut gaudir amb una xocolatada organitzada per l'AMPA al pati del conservatori.

Abans del concert, es lliuraren els Premis Professionals de Música corresponents a la fase de centres del curs 17/18, que s'havien celebrat en el mes de juliol. La directora, Pilar Ferrero, va ressaltar l'alt nivell d'aquests alumnes i els va felicitar en nom de tota la comunitat educativa, desitjant-los molt d'èxit en el seu futur professional en la música en el qual ja estan immersos. Els premis van ser atorgats a:

- Andreu Sanchis Romero, Menció d'Honor Professional en l'especialitat de Trompeta
- Blanca Albert Vañó, Premi Professional en l'especialitat de Violí
- Alfredo Ruiz Martínez, Premi Professional en l'especialitat de Clarinet
- Ferran Lluís Martínez i Silvestre, Premi Professional en les especialitats de Percussió i Fonaments de Composició.

Després del lliurament d'aquests premis va tindre lloc el concert, en el qual van participar els grups de banda de 5é i 6é d'EP, l'orquestra des de 3r a 6é d'EP i els alumnes de cor de 1r i 2n d'EE, que interpretaren música nadalenca, dirigits pels professors Inés Vila i Filibert Mira.

Seguidament Mónica Grau Gironés, alumna de cant del centre, actuà com a solista, acompanyada pels alumnes de cor i pels professors Pep Soler, Remigi Roca i Adolfo Garcia i el guitarrista Raúl Ramírez.

Vist globalment, en el concert es va oferir un programa variat que va ser del grat del públic assistent.

SETMANA CULTURAL

I CONCURS DE MÚSICA DE CAMBRA DEL CONSERVATORI GOMIS

LUCÍA PÉREZ BRERENGUER COORDINADORA DE MÚSICA DE CAMBRA

Per tots és conegut que el Conservatori d'Ontinyent es caracteritza per l'alta quantitat d'activitats que es desenvolupen al llarg del curs. Enguany va sortir la idea de fer un concurs de música de cambra des del departament d'eixa assignatura, aprofitant l'any de descans del concurs «menCANTAgomis» que l'any passat va tindre tant d'èxit.

Després d'elaborar les bases i fer-les públiques vam rebre fins a 15 inscripcions per a participar en aquest concurs. Els grups havien d'estar formats per alumnes del conservatori que estigueren cursant l'assignatura de música de cambra independentment de ser un grup format dins de classe o un grup format per la iniciativa dels mateixos alumnes.

El jurat va estar format pels professors Estefania Santamargarita Camús (flauta), Bernarda Mazarrota Tormos (violí), Vicent Oliver Domingo (trompeta), Eugeni Camacho Ferrer (percussió) i Joan Josep Albinyana i Gil (piano), com a president. Després de tindre-ho tot preparat, la semifinal es va realitzar el 16 de març. Cada grup va haver d'interpretar un repertori d'una durada màxima de 10 minuts. Eixa vesprada vam escoltar grups variats de totes les especialitats que s'imparteixen al Conservatori, des de tríos fins a sextets que van demostrar que la música de cambra està repleta de petites joies no molt conegudes i que és necessària dins del currículum de les Ensenyances Professionals de música. Hem de reconèixer que no vam tindre tot el públic que ens haguera agradat, sobretot durant les primeres actuacions, però mentrestant anava desenvolupant-se el concurs va arribar més públic. Prop de les huit i mitja de la vesprada i després de la deliberació del jurat amb l'ajuda d'una rúbrica, eina elaborada per a facilitar la decisió dels membres del

nomenat jurat en aquesta ocasió, van passar a la final els grups **Leitmotiv's Trio**, format per Blanca Albert Vañó (piano), Laia Bru Revert (clarinet) i Aaron Colomer Pérez (trompa); **Ar-sax**, format pels saxos Natalia Revert Ferrero, Alba Campos Penadés, Víctor Company Rubio i David Gironés Cortell, **Les 16 màgiques cordes**, format per Maria Xia Silvestre Laporta (violí), Víctor Coll Sanchis (violí), Gabriel Portero Bas (viola) i Marc Silvestre Baldó (violoncel) i **GO BRASS**, format pels alumnes José Luis Guerrero Ruiz (trompeta), Xavier Esparza Chor-net (trompeta), Ainhoa Ródenas Galán (trompa) i Fco. Javier Aresté García (trombó).

La final del concurs va tindre lloc el 12 d'abril, per a donar inici a la Setmana Cultural. A les 16.30 van començar a tocar segons l'ordre establert per sorteig amb una durada màxima de

SETMANA CULTURAL

15 minuts per grup. L'auditori estava ple de gent, entre professors, alumnes del centre i familiars dels alumnes participants. En aquesta ocasió el públic també va fer de jurat perquè hi havia dos premis: El premi del jurat, consistent en una gravació d'imatge i so d'una de les obres interpretades al concurs en qualitat professional, i el premi del públic, que consistia en 300 euros per a repartir entre tots els membres del grup per a gastar als comerços col·laboradors. Mentre el jurat deliberava, el públic va votar pel seu grup favorit, al final de la votació va resultar guanyador el grup de metalls GO BRASS, amb un total de 35 vots del total d'entre els 84 que vam rebre.

I finalment el jurat va dir la seua decisió: el grup guanyador del primer concurs de Música de cambra del conservatori *Josep Melcior Gomis* d'Ontinyent va ser el quartet de saxos **Arsax** amb una puntuació de 135 sobre 160.

Volem donar l'enhorabona a tots els grups participants, als professors de l'assignatura que van animar als seus alumnes a vèncer la por d'actuar en públic i sobretot a la directora Pilar Ferrero Silvage, per fer possible aquesta iniciativa tan beneficiosa per als nostres músics.

Ens veiem a la segona edició del Concurs de Cambra!

GO TALENT

Aquest curs hem encetat una nova activitat dintre de la setmana cultural anomenada GO TALENT!

Ha estat tot un èxit pel que fa a participació i descobriment de noves projeccions artístiques.

SETMANA CULTURAL

DIA INTERNACIONAL DEL JAZZ

CONCERT SOLIDARI A BENEFICI DE L'ASSOCIACIÓ PARKINSON BENICADELL

REMIGI ROCA FERNÁNDEZ PROFESSOR DE CONTRABAIX

Més de 30 artistes de més d'una desena de països, de renom internacional, entre els quals trobem a Herbie Hancock, James Morrison, Dee Dee Bridgewater, Antonio Sánchez i Kurt Elling oferiren un concert de jazz el passat 30 d'abril a Melbourne (Austràlia); ciutat que va estar designada la seu d'aquest dia internacional per a l'any 2019.

Si tenim en compte que la primera edició va tenir lloc a Estambul (Turquia) el 2013, ens adonarem queenguany s'ha complert la setena edició. Doncs bé, com sabeu, el nostre centre s'adherí a aquesta iniciativa quasi des del primer moment, gràcies principalment a l'espenta de l'actual vicedirector Pep Soler, amb el suport i implicació de tot el claustre. Aquest any el nostre conservatori ha celebrat la quarta edició, fet que mostra que el Gomis és un conservatori dinàmic i actiu. Cada dia som més i més el professorat que estem convençuts que la música popular, el *rock & roll*, el *jazz*, l'electrònica i tants altres gèneres són tan vàlids com la música classicoromàntica o la barroca per a la formació musical. Jo afegiria; no podem parlar d'una bona formació musical si bandegem aquells gèneres. En aquesta línia Adolfo García, professor pianista acompanyant del centre, ha desenvolupat un Projecte d'Innovació que s'està duent a terme el present curs. El

projecte pretén introduir l'alumnat d'ensenyaments elementals en aquests gèneres musicals d'una manera divertida i motivadora.

L'edició d'enguany es va celebrar en la Sala Multiusos el 15 d'abril (i no el 30) a causa del calendari escolar. A més a més, hi hagué un incentiu afegit, la recaptació obtinguda de les entrades, que va ser de 600€, es va destinar a l'Associació Benicadell contra el *Parkinson*, d'Ontinyent. Siga com siga, la Sala estava "petada" de gent i l'escenari i el *back stage* també. A banda de l'alumnat i professorat de la casa que hi participàrem, també comptàrem amb la presència de Francisco Blanco (*Latino*); un prestigiós i reconegut músic de *jazz* que va dirigir els últims assajos de la *big band* per polir aspectes com ara el ritme, l'articulació, el fraseig, etc. Un altre il·lustre, el guitarrista Raúl Ramírez, va ser l'encarregat dels arranjaments de les peces que els diferents grups corals d'elemental interpretaren. Raúl Ramírez i també Inés Vila, Pilar García (Pitu) i Adolfo García són els artífexs del Projecte d'Innovació que he comentat adés i del treball setmanal amb els alumnes per preparar aquest concert.

El públic assistent pogué gaudir d'un programa interessant. En primer lloc actuà la *Dixie Band* Gomis que interpretà "*Royal garden*" i "*That's a plenty*". En segon lloc l'alumnat de Cor de 1r

SETMANA CULTURAL

curs d'ensenyament elemental va interpretar "Lollypop", amb l'acompanyament del combo (grup) de professors, format per Adolfo García, Raúl Ramírez, Pep Soler i Remigi Roca. El gros del concert l'oferí la Big Band del centre que interpretà "You've got a friend on me" amb el Cor d'alumnes de 2n curs d'ensenyaments elementals. Seguidament tocaren uns quants estàndards; "In a mellow tone" de D. Ellington, "The shadow of your smile" de J. Mandel, "Nostalgia in Times square" de C. Mingus, "The girl from Ipanema" de A.C. Jobim i "Higher ground" de S. Wonder. Finalment el concert acabà amb

"Perfect" de E. Sheeran i "Heal the world" de M. Jackson interpretades pel Cor de 3r i 4t d'ensenyaments elementals acompanyats pel combo de professors.

Bé. Algú podria dir, heu preparat molta música pop per a commemorar el dia del jazz! És veritat, però ací s'ha de valorar una actitud oberta i receptiva per part de l'alumnat (especialment), del professorat i del públic. De moment tenim un Projecte d'Innovació, treballem, anem a pams i vorem fins on arribem. Fins a la propera edició. Salut.

KAHOOT PROFESSIONAL

Dins de la setmana cultural, una de les activitats per als alumnes va ser un concurs utilitzant Kahoot. El dilluns 15 d'abril a les 17.00 estaven convocats els alumnes d'estudis professionals per a realitzar quatre proves. La primera prova era de curiositats musicals, la segona d'instruments, la tercera de música popular i la quarta relacionada amb el Conservatori. Va ser una experiència molt divertida en veure com els alumnes es concentraven en polsar en el

mòbil les respostes que ells creien que eren les correctes. Finalment, quatre guanyadors s'emportaren un xec per a la compra de partitures o material a les tendes de música del poble.

KAHOOT ELEMENTAL

El dimecres 17 d'abril va ser el torn dels més menuts, l'alumnat d'ensenyaments elementals. Feia goig veure l'entusiasme amb què participaven tots els alumnes d'una mateixa especialitat. Les proves que van realitzar estaven relacionades amb el llenguatge musical, amb compositors, amb els instruments musicals i amb pel·lícules de Disney.

SETMANA CULTURAL

LA MÚSICA ENS MOU

FILIBERT MIRA ORTEGA PROFESSOR D'ORQUESTRA I BANDA

Una de les parts més emocionants del treball del professor d'orquestra en un conservatori és la preparació dels concerts al llarg del curs.

Així, durant el segon trimestre hem participat en un projecte juntament amb l'escola de dansa Òpera d'Ontinyent, anomenat 'La música ens mou'. Un magnífic exercici de coordinació a través del qual, l'alumnat de la classe d'orquestra de 3r a 6é d'ensenyaments professionals ha tingut l'ocasió d'acostar-se a tot el treball que suposa un muntatge professional d'un concert d'aquestes característiques.

Amb aquesta producció conjunta pretenem, a través de la fusió de la música i la dansa, proporcionar una visió global del lloc que ocupen aquestes especialitats en la història de l'art i la seua aportació a la història de la humanitat, dotant als alumnes de fonaments per a la comprensió, anàlisi i valoració de les creacions, així com, dels criteris per a establir judicis estètics propis sobre aquestes.

En el meu treball com a professor d'orquestra, em plantejo cada curs com un repte, en el qual, un dels principals objectius és que cada alumne consolide els coneixements adquirits en la pràctica de l'instrument dins del grup de conjunt.

Això és el que té de particular aquests concerts; ofereixen l'oportunitat única d'exposar-se a una audiència afrontant la tensió de l'actuació i suposen per a l'alumnat una gran ocasió per a aprendre a manejar l'estrés damunt l'escenari.

Al mateix temps, el que feia més interessant aquest projecte per als estudiants, és que no es tractava d'un concert a l'ús, sinó que calia estar atent a moltes necessitats, com la coordinació amb la dansa i amb la narració. A més comptàvem amb un públic molt peculiar i exigent, xiquets de primària, als quals no és gens fàcil de mantenir atents.

SETMANA CULTURAL

A les classes d'orquestra començarem els preparatius el mes de febrer i al llarg de 3 mesos hem treballat en profunditat cada part del repertori, per a poder aconseguir un nivell satisfactori d'interpretació, amb el valor afegit pel fet que el concert comptava amb la participació dels alumnes de l'Escola Òpera de dansa d'Ontinyent i d'una narradora.

A més, la complexitat de les obres, va suposar un repte per a tots. Tant els assistents, com els mateixos intèrprets vam poder aprendre les claus de la història de la música, amb un recorregut per les diferents fases històriques, que vam iniciar amb una introducció de *'La Mourisque'* de T. Susato. A partir d'aquest moment i amb les explicacions narrades per Victòria, vam poder avançar en el temps a través de la recreació de les músiques més antigues.

El recorregut va seguir per l'Edat Mitjana, època amb la qual vam recuperar de nou *'La Mourisque'*; després pel Renaixement amb una *'Gallarda'* d'Ade Mudarra. Passàrem al Barroc amb el protagonisme de les cordes que ens oferiren una delicada interpretació de l'obra *'Abdelazer'* de H. Purcell. En el Classicisme, ens vam recrear amb la interpretació de *'La Música nocturna de Madrid'* de L. Boccherini, en la qual el protagonisme recau en les cordes. En arribar al Romanticisme vam interpretar una selecció del vals de *'El llac dels cignes'* de P.I. Txàikovski, amb la vistositat de les ballarines que van aconseguir enlluernar a tots amb la seua interpretació.

Avançant en el temps interpretarem *'Invitació a la dansa'* de C.M Von Weber, una peça original per a piano a quatre mans i amb una orquestració feta per Héctor Berlioz el 1841 per a incloure-la com a ballet durant l'intermedi de l'òpera *Der Freischütz*, peça que ha servit de model per a valsos de concert i simfònics escrits durant el S. XIX.

La música triada per a representar el S. XX va ser la *Dansa ritual del foc de "El amor brujo"* de M. Falla, una peça molt coneguda i valorada per la seua força, ritme i la impressionant posada en escena del ballet.

Per a finalitzar i com a comiat del concert vam interpretar *El llibre de la Selva* a ritme de *swing*.

La valoració de l'experiència per part dels músics de l'orquestra ha sigut molt positiva, ja que per a la majoria d'ells era la seua primera interpretació al costat d'un ballet i encara que el repte era al principi imponent, el resultat ha sigut molt satisfactori.

En resum, hem aconseguit treballar un concert molt variat i didàctic, tant per als músics com, espere que ho haja sigut, per al públic assistent.

ESTIRAMENTS

ROSA CAMPOS MICÓ PROFESSORA DE PIANO

En una xerrada anomenada “Mientras tocamos” del mestre Joan Ferràs Tarragó, metge, traumatòleg i músic del Departament de Salut de la Fe, aprenem a adonar-nos de la importància de conèixer el funcionament dels nostres sistemes orgànics mentre toquem, per a poder intervindre amb la modificació d'hàbits i millores en la nostra intervenció muscular durant l'execució amb l'instrument. Aquest coneixement és imprescindible per a obtenir una correcta tècnica que ens ajude a aconseguir un so net, de qualitat i que la pràctica de l'instrument no ens produïska cansament ni lesions.

En els instrumentistes de vent i cantants intervenen unes determinades cadenes musculars, així com el diafragma, tan important en l'execució. És per eixe motiu pel qual necessitem conèixer el seu funcionament per poder fer un bon ús d'ell i així aconseguir una bona emissió sonora.

En els instrumentistes de corda, intervenen cadenes musculars diferents. En la pràctica de l'execució del violí i viola, les postures de sustentació han de ser les més equilibrades possible, així com buscar la intervenció equilibrada de tota la musculatura, per a poder estar tocant de la millor manera i durant un temps perllongat que no ens provoque cap molèstia i així, també, poder mantenir un millor punt de contacte de l'arc amb la corda que ens permeta controlar la sonoritat que volem aconseguir.

En el cas dels pianistes, i també dels altres instrumentistes, una bona posició corporal és la base de sustentació del cos. La correcta col·locació de la pelvis. La pelvis és una part molt, molt important en la nostra execució. La balança pèlvica està directament relacionada amb possibles lesions, influeix en la nostra respiració, i en la tensió o no tensió de determi-

nades cadenes musculars. Una balança pèlvica equilibrada ens aporta una correcta posició en repòs per a poder tocar l'instrument, eixa posició equilibrada, seria la que anomenem en forma de 4.

Tots tenim una posició de repòs i una posició d'actuació amb el nostre instrument i hem d'aconseguir que siga el més natural possible, on les cadenes musculars tinguen una participació conscient i equilibrada, sense cap dolor.

Per la importància de tot el que hem descrit abans, hem de pensar que les cadenes musculars han d'estar cuidades, tonificades, i és ahí on hem de pensar que, com en qualsevol exercici físic, abans de posar en marxa eixos músculs és necessari preparar-los. Eixa preparació s'anomena ESCALFAMENTS i ESTIRAMENTS. Són necessaris tant al començament com en l'acabament.

Els músculs s'alimenten de glucosa del nostre organisme. Si nosaltres hem d'estar treballant repetidament, durant dues, tres o quatre hores eixos músculs, hem de contar que els hem d'entrenar prèviament per a poder tindre la resistència durant el temps d'estudi. És per eixe motiu que hem de començar amb moviments xicotets, exercicis preparatoris per a eixa sobrecàrrega a la qual els anem a sotmetre. Hem d'alimentar-nos saludablement, amb una dieta mediterrània que ens aporte els hidrats de carboni que ells necessiten per a desenvolupar eixa tasca i practicar algun tipus d'exercici que ajude a reforçar-los. L'exercici l'hem de practicar SEMPRE, sense que ens sobrepassi, la sensació a l'acabar de practicar esport ha de ser de benestar, no d'esgotament.

A continuació us adjunte una sèrie d'exercicis recomanats per a les diferents famílies instrumentals.

Inclinació lateral amb coixí, en la qual estirem els grups musculars paravertebrals laterals. És fonamental realitzar un exercici que estire la musculatura paravertebral sense que això produísca molèsties ni dolor.

En aquest cas, a més d'estirar la musculatura paravertebral lateral, també estirem els grups musculars posteriors.

Destinat fonamentalment a estirar la musculatura anterior i lateral.

Estirament de cadena anterior contra la paret.

Destinat a estirar la musculatura retrosomàtica de forma pura.

Estirament de musculatura retrosomàtica d'una forma més forçada.

Estirament de musculatura paravertebral posterior i lateral d'una forma més forçada.

Estirament anterior dels muscles.

Fer punys.

Estirament lumbosacre en terra.

Doblegar i estar els dits sobre un pla.

Doblegar i estirar els dits de les mans.

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE DE MIQUEL ÀNGEL MÚRCIA I CAMBRA “JOSEP MELCIOR GOMIS I LA CANÇÓ LÍRICA DE SALÓ”

El dimarts 4 de desembre de 2018, a les 18.30 hores, vam tindre al nostre auditori la presentació del llibre “Josep Melcior Gomis i la cançó lírica de saló”.

Aquesta va ser la primera de les activitats programades per a aquest curs destinades a l'orientació del nostre alumnat. Tot l'alumnat de 5é i 6é va assistir a la presentació, a més del públic en general.

El llibre té quatre parts: el pròleg està escrit per l'especialista en òpera Francisco Bueno Camejo, després hi ha una breu ressenya biogràfica, posteriorment hi ha un estudi crític de les cançons que s'incorporen en el llibre, i per últim una edició crítica de 22 cançons de l'autor ontinyentí.

A la presentació, el seu autor i antic alumne del nostre conservatori, Miquel Àngel Múrcia, va estar acompanyat per la professora de Cant i cap del Departament de veu, Ruth Revert, i pel director de la Institució Alfons el Magnànim, Vicent Flor.

Intercalades amb les intervencions dels ponents, el públic assistent va poder escoltar algunes peces de mestre Gomis publicades al lli-

bre presentat, per a veu sola i per a cor. Aquestes cançons van ser interpretades per les alumnes de cant, Mònica Grau i Mar Fernández i per l'exalumna Maia Juan. L'acte el va tancar el cor d'ensenyament professional, dirigit per la seua professora, Inés Vila. Tots van ser acompanyats al piano pel professor pianista acompanyant, Joan Josep Albinyana.

Vicent Flor va ser el primer a prendre la paraula, i va explicar que aquest llibre és el número 13 de la col·lecció *Compendium musicæ*, una de les tres col·leccions de música que té el Magnànim. També ens va parlar de la Institució que dirigeix, l'objectiu de la qual és posar a disposició i divulgar les investigacions que es fan al voltant de la música, sociologia, història, etc., i va aprofitar per a animar els joves presents, si els motiva la investigació musicològica, a seguir el camí de Miquel Àngel Múrcia.

Després la professora Ruth Revert va fer un recordatori de la música de Gomis que s'havia interpretat els darrers anys pels cantants i les agrupacions del nostre conservatori. A continuació, va destacar que el llibre contribueix per un costat, al redescobriment del repertori del compositor ontinyentí i la seua posada en va-

lor, i per altre, a la significativa ampliació de repertori vocal romàntic amb un clar estil valencià, susceptible de ser inclòs en les programacions de cant dels ensenyaments professionals. Ens va explicar que en les cançons recollides al llibre, les dificultats vocals més rellevants es trobaven en les exigents agilitats que hi apareixen, en l'amplitud del registre vocal, les melodies belcantistes i les cadències. Va distingir per una banda unes cançons amb un llenguatge més lleuger i colorista i per altre, cançons amb molt de lirisme i càrrega expressiva.

L'últim en intervindre va ser l'autor del llibre, Miquel Àngel Múrcia, que va començar reivindicant la figura de Gomis, que fou molt més que l'autor de l'himne de Riego. Va explicar que a l'hora de decidir-se per publicar en primer lloc una biografia o recuperar la seua música, s'havia decantat per aquesta última opció, perquè es poguera donar a conèixer al més prompte possible, i perquè així tindrem el material per a fer un ús crític d'aquest. Va definir a Gomis com un compositor plural, ja que en la seua evolució com a músic va beure de moltes fonts al llarg de la seua vida. Gomis va viure al tombant entre el segle XVIII i XIX, època de moltes transformacions polítiques i socials a Europa. Hereu de la tradició polifònica hispànica, que va conèixer amb la introducció del Classicisme a través del seu mestre Josep Pons, vinculat amb la música liberal militar a Madrid, i que després, a conseqüència del seu exili polític, va entrar directament amb la música que es feia a París i Londres en aquell moment: l'*òpera comique*, les *soirée* franceses, l'*òpera seriosa* i en general,

amb el romanticisme europeu.

Després el públic present va poder escoltar l'explicació de l'autor del llibre sobre allò que és una cançó lírica, i sobre la transferència cultural en la música de Gomis. El mestre ontinentí escriu cançó lírica perquè és el gènere musical per excel·lència del romanticisme, popular en el seu origen, aristocràtic pel medi en el qual es desenvolupa, però estilísticament i estèticament burgès. Les cançons líriques estaven presents en les tertúlies i els salons. També a l'ambaixada espanyola en Londres, on Gomis va conèixer a grans cantants que li les estrenaren. Altres cançons les compon per a reutilitzar-les i orquestrar-les per a les seues òperes.

Múrcia ens va explicar el motiu pel qual les cançons de Gomis triomfaren, i és pel fet que al primer terç del XIX hi hagué un gran moviment d'exiliats liberals de diversos països europeus, que compartiren espai a París. Hi havia un clima favorable d'acceptació hispànica, s'estengué una moda per tot Europa de la cosa hispànica, dels boleros, dels fandangos, s'estén la guitarra, l'exotisme de les temàtiques espanyoles utilitzades després per altres compositors com Bizet o Glinka, i cantants espanyoles que triomfen en els salons europeus. Hi ha una revolució del gust europeu del qual Gomis participa, i en el qual hi ha una transferència cultural.

Miquel Àngel va finalitzar aquesta presentació convidant a tots els alumnes que se senten motivats per la investigació, a què no dubten en introduir-se en eixe apassionant món de la recuperació del patrimoni sonor valencià, perquè hi ha molt encara per descobrir.

XARRADA COL·LOQUI AMB TRES EXALUMNES

El dimarts dia 5 de febrer, a les 19.15 hores, vam comptar amb la presència al nostre centre de tres exalumnes que hui en dia es dediquen professionalment a la música en orquestres de renom, perquè oferiren una xarrada orientativa als nostres alumnes de 5é i 6é, sobre el vessant professional de la interpretació.

Es tractava d'Edmundo Vidal, trombó solista, i Jose Mª Ferrero, corn anglés i oboé, ambdós de l'Orquestra Nacional d'Espanya; i Jaume Santonja, en l'actualitat director assistent de l'orquestra de Birmingham, i fins fa poc solista de percussió de l'*Antwerp Symphony Orchestra* a Amberes (Bèlgica).

Aquests tres músics van parlar de diversos aspectes relacionats amb l'estudi i la interpretació, ja que prèviament a la seua situació professional actual han tingut experiència en nombroses orquestres joves nacionals i inter-

nacionals, han realitzat estudis a l'estranger, i abans d'arribar fins on estan, han realitzat moltes proves a diferents orquestres. Totes eixes experiències van resultar de gran interès per a l'alumnat present.

Preguntats per la directora del centre, van anar responent una sèrie de qüestions i establint un col·loqui sobre diversos temes relacionats amb el món de les orquestres professionals i de l'estudi de l'instrument.

Els alumnes van assistir atents a les explicacions dels músics sobre tots els temes que es plantejaven: el moment de la seua vida en el qual havien decidit dedicar-se professionalment a la música, com havien decidit amb quin mestre i en quin centre realitzar els estudis superiors, la importància de la música de cambra, com és una prova per a entrar a una orquestra, quina és la rutina d'un músic d'orquestra, les

tècniques de relaxació, la visualització o com estudiar, entre altres qüestions.

Així, vam poder escoltar com ens explicaven que el principal mestre és u mateix, que s'han de conèixer diferents opcions abans d'escollir, segons el perfil que cadascú necessita, al professor del qual es vol aprendre. Marcar-se un objectiu, i no descartar ni un pla B, ni haver-se'n d'anar fora d'Espanya, donat que la realitat és que no hi ha moltes orquestres professionals al nostre país, per abastir la gran quantitat de bons músics que hui en dia finalitzen els estudis superiors i volen dedicar-se professionalment. No obstant això, si és el que es desitja, si ens fa feliços, ells animaven a intentar-ho, però s'ha de tindre clar que la dedicació ha de ser absoluta. Van explicar que les proves per a entrar a una orquestra són dures psicològicament, i per això mateix, tots els elements que depenen d'un mateix han d'estar controlats, ja que els elements externs, que també influeixen, com el torn en el qual has de tocar per exemple, no depenen de tu, i sí que poden afectar d'alguna manera o altra. Fins i tot estudiar després de fer esport, per a tindre les pulsacions eleva-

des, situació semblant a la que es té en una situació de nerviosisme.

També ens van parlar de com aplicaven ells la visualització dels concerts prèviament a agafar l'instrument. Cadascú va contar la seua experiència, com realitzar un estudi previ de la partitura, veient on estan els passatges complicats i analitzant-los, escoltar les obres, i posar-se en la situació del concert, assajant sol en la mateixa cadira on seuen a l'auditori, o enfront a una imatge en la pantalla de l'ordinador del públic que es veu des de l'escenari.

Respecte a la forma d'estudi, van contestar amb humor que no hi ha més que el que ens diuen des que som xicotets "Sembla mentida! En la de vegades que ens ho han dit!", no hi ha altra, començar lentament, amb afinador i metrònom i incrementar la velocitat fins a arribar a l'objectiu.

A la fi, un interessantíssim col·loqui ple d'experiències personals, que van calar en el nostre alumnat, i que desitgem que els pugua servir de gran exemple.

SONOLOGIA, UNA “NOVA” BRANCA DE LA MUSICOLOGIA

A les sis i mitja passades, començava l'última de les activitats destinades a l'orientació cap als estudis superiors de música per a l'alumnat de 5é i 6é del nostre centre, tingué lloc el 21 de maig. En aquesta ocasió tinguérem el plaer d'escoltar a Gregorio Jiménez. La seua xarrada versava sobre la **Sonologia**, que és una recentment implantada especialitat de les que s'ofereixen al Conservatori Superior de Música de València (CSMV). La Sonologia, en paraules del professor Jiménez, se situa a mitjan camí entre les especialitats més convencionals, músics amb una bàsica formació tecnològica i les especialitats tècniques, enginyers amb una escassa formació musical. En la Sonologia, per tant, conflueixen alhora una important base musical i un alt nivell en l'ús de les diverses tecnologies relacionades amb el so i la imatge.

Gregorio Jiménez és un reconegut compositor i titulat superior en piano i en composició. La seua tasca com a docent es va iniciar com a professor d'harmonia i composició en alguns conservatoris superiors del nostre país. De fet, entre l'audiència, hi havia una antiga alumna, excel·lent en paraules del professor, la senyora Pilar Ferrero i Silvage. El seu interès vers els nous corrents compositius de l'últim quart del segle XX el dugueren a crear el LEA (Laboratori d'ElectroAcústica) que compleix enguany el 25é aniversari i mitjançant el qual, s'oferien cursos i tallers de composició electroacústica per a estudiants de composició. En aquella primera etapa, es lamentava el professor Jiménez, se sentia incomprés i sol. Però a poc a poc, gràcies a la seua tenacitat, convicció i visió de futur aconseguí que s'implantara aquesta especialitat al Conservatori Superior de Música de València, en el qual té actualment el càrrec de vicedirector.

La xarrada la inicià oferint algunes dades i recomanacions de caràcter administratiu. Va parlar de les diferents especialitats: les instrumentals (interpretació), on va destacar la implantació durant el present curs 2018-2019 de l'especialitat de dolçaina; també composició, direcció,

musicologia i pedagogia; interpretació de *jazz* (encara que només es pot realitzar en unes poques especialitats); i per descomptat de Sonologia. L'únic inconvenient, va dir, és que quan s'expedeix el títol no s'especifica l'especialitat, la qual cosa és un problema si decideixes, per exemple, fer dues especialitats instrumentals.

Va parlar també de les proves d'accés en general i en particular de les de Sonologia. Prèviament a la prova s'han de complir una sèrie de requisits. En general hi ha una part d'interpretació, una anàlisi, una primera vista i una prova específica que varia segons l'especialitat. En el cas de Sonologia la part d'interpretació, contràriament al que passa en les altres especialitats, no és eliminatòria. La prova específica consisteix en un qüestionari amb contingut de matemàtiques (àlgebra, funcions i equacions), física (moviment ondulatori i acústica bàsica) i informàtica (nocions bàsiques sobre maquinari i programari relacionat amb música). El professor Jiménez va insistir que el nivell d'aquesta prova és de 4t d'ESO.

Per acabar la primera part de la seua intervenció, Gregorio Jiménez, va advertir que és important, una vegada superada la prova d'accés, fer la reserva de matrícula. També va convidar especialment a l'alumnat de 5é, a visitar el conservatori el pròxim dia de portes obertes que serà en abril de 2020 (alerta!). Si voleu ampliar aquesta informació, visiteu el web del centre www.csmv.es.

La segona part de la intervenció del professor es dirigí específicament als estudis de Sonologia. A l'estat espanyol aquesta especialitat s'oferix només a l'ESMUC (Escola Superior de Música de Catalunya), al centre privat *Jam Session* de Barcelona i al CSMV (únic centre públic on de moment s'imparteix). Està previst que el pròxim curs s'implante al Conservatori Superior de Música de Madrid. En el cas del CSMV, l'especialitat es va implantar fa quatre anys; al final d'aquest curs, per tant, tindrem la primera promoció de sonòlegs i sonòlogues.

Però, què és la sonologia? Com ja hem dit la Sonologia està a mitjan camí entre l'interpret instrumentista i el tècnic de so. Els sonòlegs poden ser considerats com a intèrprets electrònics, entre altres ocupacions que poden exercir i de les quals en parlarem més avant. Imagineu una obra per a contrabaix i electrònica on el contrabaixista produeix una sèrie de sons els paràmetres dels quals (altura, timbre, intensitat, tipus d'ona, etc.) són manipulats electrònicament. A més, aquests sons manipulats, mitjançant uns sensors i altres dispositius van generant altres sons o imatges que també es poden manipular. Doncs bé, qui fa totes aquestes maniobres és el sonòleg i el seu instrument és l'ordinador.

El fonament teòric i estètic de tot el que estem explicant el trobem en els anys 50 del segle xx. D'una banda les teories sonores de P. Schaeffer defensaven l'ús de qualsevol so com a font sonora, com a objecte sonor, susceptible de ser emprat pels compositors en l'art musical. Una línia semblant seguí J. Cage, el qual utilitzava aparells domèstics per crear algunes de les seues produccions. Entre aquestes destaquen les obres per a piano preparat (manipulat amb objectes col·locats entre les cordes de l'arpa del piano) i el 4' 33", obra en què l'interpret ha d'estar 4 minuts i 33 segons davant del piano, sense tocar! Cage pretenia ací que el protagonista sonor fora l'ambient (el soroll que fa el públic), no l'interpret, no el piano. Aquest corrent es coneix en la història de la música com un dels productes derivats de les avantguardes, anomenat música concreta. D'altra banda músics com K. H. Stockhausen i M. Babbitt exploraven les possibilitats musicals dels sons generats amb mitjans elèctrics i electrònics (síntesi), el seu enregistrament i la seua posterior manipulació.

Amb tot, i després de quasi 70 anys tenim al CSMV aquesta especialitat que combina l'edició d'àudio (manipulació del so procedent tant d'un instrument convencional com d'un sintetitzador o *sampler*), la síntesi (creació de nous timbres) i la seqüenciació (programació de seqüències musicals). A més, aquests processos poden interactuar entre ells i poden, també, interactuar amb altres formats com ara el vídeo o amb un intèrpret (músic). Aquesta feina es pot fer tant en l'estudi com en directe, en temps

real. El professor Jiménez ens parlava d'**hiper-instruments**; açò és, un instrument com ara el contrabaix, amb les seues peculiaritats sonores, les quals amb l'electrònica poden modificar-se i expandir-se. Allò que en diuen la realitat expandida, aplicada a la música.

Per exemplificar les possibilitats de la Sonologia, Gregorio Jiménez ens oferí alguns vídeos. Un d'ells mostrava la interacció entre una violinista i un vídeo amb sons generats electrònicament i tot en temps real (<https://youtu.be/LqZNeDGmgVY>). En un altre vídeo (*Small fish tale*) molt divertit i hipnòtic que semblava un videojoc interactuant amb un intèrpret de trompeta! També ens mostrà alguns dels projectes, ben curiosos, que realitzen els estudiants de Sonologia: el *gregoriòfon*, dissenyat pel mateix Gregorio Jiménez, és un tub que recorda el ja centenari *Theremin*, amb la manipulació del qual es poden controlar fins a huit paràmetres del so i interactuar amb altres dispositius; la *timmaringba*; el *contrawii* (un contrabaix que utilitza el comandament de la *wii* en vegada de l'arc); l'arpa làser, etc.

També ens exposà les múltiples eixides que tenen els sonòlegs i les sonòlogues: productor musical, compositor per a publicitat i audiovisuals, creador d'art sonor, *freelance*, *live coding* (manipulació de l'electrònica en directe), etc.

En resum, la xarrada va estar molt interessant i instructiva. Per concloure aquest article només vull expressar la meua admiració i gratitud a persones com Gregorio Jiménez i a altres com ell, que obren finestres perquè córrega l'aire, en aquest cas, per una institució que havia estat tancada massa temps. Açò ens farà respirar millor. Salut.

EXPERIÈNCIA FORMATIVA AL PALAU DE LA MÚSICA

FRANCISCO GARCÍA SARRIÓ ALUMNE DE 5é D'EP DE TUBA

En la vida prenem decisions i opcions que ens porten a viure experiències en les quals aprenem coses, ens formem i fem gran el nostre coneixement sobre allò que ens envolta. Com deia Jonh Locke «El coneixement dels homes i dones no va més enllà de la seua experiència.»

La d'aquest cas en particular té a veure amb 5 dies que he passat amb 4 companys/es més al Palau de la Música, gràcies a un Programa d'experiències formatives en gestió musical que la Conselleria començà l'any passat amb la idea de seguir fent-ho els anys vinents.

Segons la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport aquesta iniciativa té com a objectiu oferir una vivència activa d'una setmana per apropar les institucions públiques del sector artístic i cultural, en aquest cas el Palau de la Música, als sistemes de formació, és a dir, als estudiants i futurs diplomats d'ensenyaments artístics professionals i superiors.

Ara bé, en què consisteix aquest programa? Què és el que es fa, i en conseqüència, si val la pena assistir? Són preguntes prou raonables que justifiquen aquest article.

En termes generals, les jornades comporten un total de 5 dies de matí (de dilluns a divendres) durant els quals tens l'oportunitat de conèixer el funcionament de tota la infraestructura tècnica, burocràtica i humana que hi ha darrere d'una institució pública, en aquest cas destinada al servei artístic.

En termes més concrets el primer que fas és conèixer als tutors i tutores que et guiaran durant l'estada en una comunitat amb els seus engranatges en funcionament, on tu intentes aprendre el màxim i molestar el mínim. Seguidament el presenten a la direcció del Palau, on et fotografies amb el director Vicent Ros Pedro després de donar-nos la benvinguda per tal de començar la setmana amb bons ànims.

Dit açò, la tasca més significativa consisteix a estar amb el personal de cada un dels departaments o àrees (Comunicació, Relacions Públiques, Secretaria, Artistes, Direcció, Programació, Contractació, Comptabilitat, Administració, Presidència, Departament Educatiu, Taquilles, Publicitat...) per tal d'assabentar-se de com i què es realitza en cadascun d'ells. D'aquesta

forma és possible tenir una idea del tipus de feina que es porta a terme, i de si t'interessa o no de cara a un futur.

Cal destacar que totes les persones que t'atenen durant l'experiència formativa estan fent la seua tasca, i que aleshores eres tu qui en un moment donat entres a formar part d'aquesta, per veure com la realitzen al mateix temps que t'ho expliquen el millor que poden, això significa que aquestes persones durant un temps tenen doble faena.

Per posar un exemple, quan has d'anar al departament de Relacions Públiques, arribes i veus que estan coordinant tot el necessari per la pròxima actuació, i t'ho expliquen, igual que arribat el moment d'estar amb el Cap de Comunicació, Toni Marco, aquest t'ensenya mitjançant la seua pròpia feina a fer una nota de premsa i a enviar-la als mitjans de comunicació pertinents. Fan molta feina, però t'atenen igual.

Un altre aspecte a senyalar és el fet de conèixer al director del Palau, a l'Assessor Tècnic Docent Doménech Hurtado, a Juan Pablo Ferrández (violoncel·lista guanyador del concurs Txaikovski) a músics de l'orquestra, així com gaudir d'espectacles de la simfònica de València, de la

Banda Municipal i de grups de cambra artístics i pedagògics.

Personalment, és interessant veure com la gent treballa en coses importants perquè solistes, músics professionals, artistes mundials, etc. tinguen el necessari per a actuar, en l'àmbit legal, personal i artístic, així com saber que a banda del camí de l'interpret virtuós existeix un món laboral dins de la gestió musical.

És evident que cadascú ha de prendre la decisió de cap on encaminar el seu futur: Superior d'Interpretació, Direcció, Pedagogia, Carrera Universitària... i que les ganes d'interpretar amb l'instrument solen guanyar a les de gestionar esdeveniments musicals. No obstant això, acudir a aquestes jornades augmenta el teu bagatge pel que fa al món laboral, i no significa hages de deixar d'estudiar música; simplement és aprendre més d'un sector estretament lligat a aquesta.

Acabant ja, val la pena? Qui estiga interessat a saber què és la gestió musical, s'endurà a casa més coneixement, podrà descartar si li agrada, i tindrà l'oportunitat de conèixer personalment grans músics i artistes. La veritat? Ens van acollir amb els braços oberts.

Ana i Berta, Gràcies.

FLAUTÍSSIM

El 13 d'abril a Torrent, un any més, es va celebrar el *flautíssim*, una trobada on es va dur a terme una *masterclass* de flauta travessera i flautí, on van anar alumnes de diversos conservatoris, des de primer d'elemental fins a sisé de professional. Les alumnes de flauta del conservatori professional de música d'Ontinyent amb les professores Estefania Santamargarita i Carolina Alberola, van poder gaudir de la *masterclass* que va fer la gran flautista Juana Guillen, flauta solista de l'Orquesta Nacional d'Espanya des de 1982. També es va dur a terme un taller d'improvisació, on cada alumne va poder des-

cobrir una nova forma de tocar el seu instrument amb el mestre Andrés Belmonte. A més, aquest any ha sigut especial perquè mai s'havia fet en el *flautíssim* una *masterclass* de flautí, impartida per Ricardo Borrull, flautí de l'Orquesta Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC) des de 1997. Per acabar aquesta *masterclass*, abans de fer el concert on els alumnes mostren tot el que s'ha treballat durant el dia, vam poder gaudir d'una agradable trobada amb Juana Guillen per a saber més d'aquesta flautista.

CONCERT DE SANTA CECÍLIA

El dia 22 de novembre, amb motiu de la festivitat de Santa Cecília, vam celebrar a l'auditori del nostre centre el que ja va sent tradicional al nostre conservatori; el concert de professors.

Per primera vegada vam comptar al nostre conservatori amb la presència de Marina Sánchez, Directora General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, que amablement va acceptar la nostra invitació per a compartir aquest concert amb nosaltres. També hi van assistir els regidors d'Educació i de Cultura i la tècnica d'Educació de l'Ajuntament d'Ontinyent.

Tal com es va fer en cursos anteriors, a aquest concert participaren un gran nombre de professors que, en diferents agrupacions, interpretaren obres d'estils variats. En aquesta ocasió hi hagué música per a piano sol a càrrec dels professors Juanjo Silvestre, Joanjo Albinyana i Adolfo García; després hi hagué una humorística obra per a piano a 8 mans, interpretada per les professores Maica Álvarez, Pilar García, Pilar Ferrero i Rosa Campos; també hi hagué música per a veu i guitarra, amb Lucía Pérez i Ramón García; seguidament tinguérem el so poderós del quintet de metall format pels professors Vicent Oliver, Conrado Gastaldo, Paco Gimeno, Ximo Cardona i l'alumne Aarón Colomer; i finalment el toc jazzístic amb el combo (grup) de jazz, format per Adolfo García, Remigi Roca, Paco Gimeno, Pep Soler, Eugeni Camacho i un cor format per un nodrit grup de professors.

Després del concert, l'equip directiu va tindre ocasió de tractar amb la representant de la Conselleria d'Educació, Marina Sánchez, l'assumpte de les mancances de l'edifici, algunes de les quals ella mateixa va poder comprovar en primera persona. La Directora General va aprofitar l'ocasió per a felicitar el professorat pel concert que havien realitzat, i per haver transmés a l'alumnat i al públic en general la idea que pujar a l'escenari no ha de ser un fet traumàtic. Ans al contrari, tant els participants com els assistents al concert s'ho havien passat d'allò més bé.

GOMIS AL MUSEU DE LES CIÈNCIES PRÍncep FELIP DE VALÈNCIA

Els dies 14, 15 i 16 del passat desembre es varen realitzar a València les jornades d'AVANT FP (Formació Professional) i ERE (Ensenyaments de Règim Especial) al Museu de les Ciències Príncep Felip de València.

La Fira AVANT FP i ERE 2018 estava dirigida a estudiants de l'ESO, Batxillerat, Formació Professional, Ensenyaments Professionals Artístics i Esportius de la Comunitat Valenciana.

Al llarg dels tres dies es van dur a terme accions d'orientació professional, tallers pràctics, mostres de projectes d'innovació i empenedoria i demostracions de *Skills* (competències) per a fomentar l'orientació i promoció de la qualitat de la Formació Professional i els Ensenyaments Professionals, Artístics i Esportius.

Les diverses activitats en què es va dividir la mostra es van distribuir per zones: ORIENTA, dedicada a tallers pràctics; AGILE l'objectiu de la qual era millorar l'ocupabilitat i l'empenedoria; INNOVA, que mostrava les competències requerides per a incorporar-se a un mercat laboral exigent; i finalment EMPRÉN, per als projectes i idees dels centres.

El nostre Conservatori estigué representat per un grup de professors i professores que varen participar en una de les actuacions que es realitzaren al Museu. En el Concert, que varen denominar "Eclèctics", es mostraren una gran varietat dels estils musicals que impartim al centre, des de la anomenada música Clàssica fins el Jazz, passant per estils desenfadats amb alguna *performance* còmica.

La invitació per participar a l'acte estigué propiciada per Marina Sánchez, Directora General de Formació Professional i Ensenyances de Règim Especial de la Conselleria d'Educació, la qual va quedar gratament sorpresa durant la visita que realitzà al centre el dia del Concert de Professors, el passat 22 de Novembre. La Direc-

tora valorà la tasca tan interessant realitzada al centre tot i els pocs recursos i mancances que tenim.

En resum, fou una jornada on la companyonia i bon ambient destacà especialment, tot oferint la millor música per mostrar el bon saber fer del nostre Centre.

ASSISTÈNCIA AL CONCERT DE PIANO DE NICHOLAS ANGELICH

TEATRE PRINCIPAL D'ALACANT - 13 DE MAIG

Nicholas Angelich, natural d'els Estats Units, començà a fer recitals de piano als 7 anys, en el 2019 els premis "Victories de la Musique Classique" en la categoria de Millor solista instrumental de l'any, li han atorgat el segon premi.

A més de ser un gran intèrpret del repertori clàssic i romàntic, ens va deleitar amb una interpretació sublim de música del segle XX de S. Prokofiev "Visiones fugitives" op. 22.

Tot i la dificultat i la gran extensió del programa, els alumnes van quedar impressionats. Per la seua qualitat interpretativa, pel so captivador,

per la continuïtat en el discurs musical, per la qualitat interpretativa, per la perfecta definició dels estils i per la capacitat per mantindre el fil conductor al llarg de cada obra. Va ser impressionant!

Per als qui anàrem va ser una dosi de motivació i referència en la formació dels nostres pianistes.

Com sempre, la música en directe és necessària per a la salut de l'ànima, tant de qui la toca, com per al qui l'escolta.

PROGRAMA DIDÀCTIC: PALAU DE LES ARTS "REINA SOFIA" DE VALÈNCIA

El Palau de les Arts Reina Sofia de València desenvolupa un programa didàctic dirigit al públic estudiantil. L'objectiu és acostar el contingut musical a tothom, en aquest cas el repertori Simfònic.

L'aspiració educativa del Palau dels Arts, és convertir cada activitat en una experiència motivadora per al públic que assisteix. En aquest cas del nostre conservatori, alumnes, personal administratiu i part del professorat assistirem al concert simfònic el 25 de maig, per a escoltar la 9a simfonia de Gustav Mahler, amb l'Orquestra de la Comunitat Valenciana, l'orquestra titular del Palau de les Arts, sota la direcció de Gustavo Gimeno. La versió que van executar va ser espectacular, on es va poder apreciar el gran colorit de sons, i de la professionalitat d'aquests músics.

L'assistència dels nostres alumnes va ser exemplar, ja que, tot i ser dissabte, van preferir assistir a aquest concert.

Volem recordar-vos que el programa didàctic del Palau és una gran ocasió per a poder assis-

tir a concerts en aquesta sala, per la qualitat de l'orquestra, pel preu de les entrades i per la proximitat. Animem a tots els alumnes del Centre a assistir a aquests concerts, són una oportunitat única i cal aprofitar-la.

Organitzadors: Samuel Pérez i Ernesto Pérez

ASSISTÈNCIA A CONCERTS

“IOLANTA” I “I MASNADIERI”

Els alumnes del conservatori hem assistit a dues òperes inusuals en la programació actual dels teatres d'òpera. Són títols ben estranys i prou desconeguts per als melòmans. No per aquest motiu ens deixen indiferents, més aviat tot el contrari.

Per un costat trobem “*I Masnadieri*” (els bandolers), òpera de G. Verdi amb un final inesperat, que ens fa reflexionar sobre el perquè el protagonista acaba matant a la seua amada, sense trobar una resposta que ens deixe tranquils. L'òpera ens parla d'una època històrica on part del poble té el poder per a executar la pròpia justícia amb les armes. Els personatges, complexos psicològicament, són persones com nosaltres... Potser, actualment intentem simplificar les persones? En l'òpera descobrim que l'ésser humà està format de diverses facetes, i que hi ha persones dolentes: un altre aspecte

que la nostra societat amaga, a través de la por a no ser políticament correcte.

L'altra òpera és “*Iolanta*” de P. I. Txaikovsky, una metàfora sobre les persones, on cadascú entén el món de forma diferent. Ens mostra que també les persones aïllades tenen la seua veritat. La protagonista, cega, viu la seua realitat, és ignorant, ingènua i pura. L'autor ens mostra eixa sensibilitat cap a una persona amb un dèficit ja el segle XIX, encara que pareix un invent del darrer segle. Tot és possible gràcies a l'amor, veritat amb majúscules. El compositor ens educa acuradament en aquesta gran veritat, gràcies.

Les valencianes i valencians tenim el Palau de les Arts que ens ofereix la possibilitat d'assistir com a estudiants a algunes de les seues representacions o assajos. Que afortunats que som!

En Joaquin Nadal i Engo

A ESCOLTAR A LA SABINE MEYER !!!!!

Organitzat per l'aula de CLARINET del nostre Conservatori, el passat 5 d'abril ens vàrem desplaçar al Palau de la Música de València per escoltar una de les grans del nostre instrument: SABINE MEYER.

Per a alguns dels més joves clarinetistes era la primera vegada que visitaven aquest meravellós recinte, d'altres estaven ja acostumats d'altres vegades.

L'Orquestra de València va començar el concert amb dues obres del compositor alemany C. M. Weber: la seua obertura “*OBERON*” i seguidament el que ens interessava, el “*CONCERT n° 1 per a clarinet i orquestra*” del mateix compositor, obra de repertori programada en el nostre Conservatori per als clarinetistes i que alguns d'ells estaven estudiant en aquells moments.

SABINE MEYER ens va oferir en aquesta peça una autèntica exhibició de musicalitat i tècnica, als seus 60 anys, que va deixar bocabadats els nostres alumnes que no l'havien escoltada mai. Pareixia que havia sigut ahir mateix quan en 1983, quan Meyer tenia 23 anys, Karajan va

voler contractar-la per a la Filharmònica de Berlín molt a pesar dels músics que conformaven l'orquestra que no estaven per la llavor que les dones formaren part d'aquesta agrupació.

El concert va concloure, ja en la segona part d'aquest, amb “*Somni en una nit d'estiu*” de Mendelssohn (composta a partir de l'obra de Shakespeare que du el mateix nom), amb una entretinguda versió en valencià amb l'orquestra, narradora i la secció de veus femenines del Cor Nacional d'Espanya i les seus solistes.

En definitiva, magnífica estona la que vàrem passar i que intentarem repetir des de l'aula de Clarinet del nostre Conservatori en els anys vidents.

ALUMNES PREMIATS

UNA EXPERIÈNCIA INOBLIDABLE

Hola! Sóc Rafel, tinc 11 anys i toco el trombó. El passat mes d'octubre vaig tindre l'oportunitat de viure una experiència que no oblidaré mai.

Tot començà quan el meu professor de trombó, Paco Gimeno, d'ací del conservatori, em va dir de participar en un concurs a escala nacional. Em feia molta il·lusió i, quina casualitat que era a Granada, una ciutat on tinc família.

Ja coneixia aquest concurs de la ATE (*Asociación de Trombonistas Españoles*) perquè, fa dos anys, el meu primer professor, César Roig, també em va dir d'assistir, però al final no em vaig presentar per tindre una altra activitat (El Cant dels Angelets).

Per poder concursar, havia d'enviar un vídeo tocant una peça lliure, acompanyat d'un pianista. Aquest vídeo el va gravar Paco Gimeno i Adolfo García em va acompanyar al piano. Moltíssimes gràcies als dos!!

Un jurat de la ATE havia de seleccionar a 4 finalistes d'entre els 400 vídeos, aproximadament, que van rebre. Era estiu i me'n vaig anar de campament. I, en tornar, em van dir els meus pares que m'havien escollit per a anar al concurs. No m'ho podia creure!

Va arribar el cap de setmana del 19, 20 i 21 d'octubre i vaig anar amb la meua família a Granada. Es va celebrar tot al *Conservatorio Superior de Música "Victoria Eugenia"* de Granada. Es va celebrar allí el 10º Encuentro ATE, on a banda del concurs, també vaig poder assistir a classes amb alguns dels millors professors de trombó i amb els millors trombonistes del món.

Va ser una experiència molt bonica i jo sabia que era una oportunitat, una gran sort que no tenia molta gent, i que havia d'aprofitar, així que vaig disfrutar al màxim.

Vaig fer varies masterclass. La primera va ser amb l'americà Joseph Alessi, segurament el millor trombonista del món. Potser per això estava un auditori grandíssim tan ple. Amb ell vaig aprendre moltes coses, com els exercicis per a escalfar. La segona masterclass la vaig fer amb l'alemany Schmidt, tènicament molt bo, de qui vaig aprendre el *fourulatto* i la sonoritat... La seua classe em va encantar!!!!

Al concurs hi havia 4 modalitats: una per a menors de 14 anys, en la qual participava jo, altra de 14 a 18 anys i per als majors d'edat hi havia una de trombó tenor i altra per a trombó baix.

Per a la final hi havia una peça composta expressament per al concurs, que era obligada, amb el títol de "*Bossa Nova*". Després, havia de tocar una altra d'entre 4 que ens havien oferit, i vaig triar "*Fantasie*".

Vaig fer assajos amb la pianista acompanyant Itxaso Sainz de la Maza. Era molt bona!!!

Al dia següent, el diumenge, va ser el concurs, i no estava gens nerviós.

Vaig fer l'audició i estava molt satisfet de com em va eixir.

Quan va acabar el concurs, vam anar tots a un concert de la *Spanish Brass* mentre el jurat de-
liberava.

En acabar el concert, van dir els resultats. El segon premi va ser per a Violeta Berné Bono. Una xica d'Osca, que tocava molt bé, i que tenia 13 anys.

Després... Quan més tard van dir... "*El primer premio y el ganador del Concurso Nacional, de esta modalidad Miquel Badia es para... Rafel Moral Portero*"

Mare meua!!! Quina alegria!! Tota la meua família es va posar molt contenta.

Vaig trobar i vaig conèixer a molta gent com Ivan Plaus, que va ser el guanyador de la categoria de 14 a 18 anys, i és un músic que admire. Esta vivència m'ha servit per a motivar-me molt i estudiar un poc més.

HA SIGUT UNA EXPERIÈNCIA ÚNICA I INOBLIDABLE!!!

Rafel Moral

GOMIS EN “PRODIGIOS”

Viví una experiencia magnífica, aprendí y disfruté de un mundo totalmente desconocido para mi, en el que me embarqué sin saber que sería toda una aventura.

Muy bonito es el recuerdo que me llevo de “Prodigios”, donde tuve la suerte de llegar gracias al trabajo y al apoyo tanto de mi familia como de mis amigos, pero por supuesto, gracias a todo lo que me han enseñado mis profesores: Ruth Revert i Joanjo Albinyana, sin sus clases este sueño no habría sido posible. Así que, sobre todo he aprendido que con esfuerzo y deseándolo, un sueño descabellado puede dejar de serlo.

Fue muy emocionante estar delante de tantas cámaras de televisión casi tanto como conocer a los jueces: Ainhoa Arteta, Nacho Duato y Andrés Salado, grandes referentes en sus campos, de los que siempre recordaré las palabras que me dedicaron.

En ese tiempo, en el auditorio Miguel Delibes de Valladolid disfruté de ensayos, clases y charlas de la directora del programa o del “coach” de canto y en todo aprendía algo nuevo e interesante, junto a mis queridos compa-

ñeros que en ese corto periodo, pero intenso, formamos grandes amistades. Por lo tanto, es mucho lo que me ha aportado “Prodigios”, tanto como esperaba, desde momentos inolvidables a consejos para entrevistas o conciertos.

Para finalizar solo agradecer el apoyo y formación que he recibido que han hecho posible que hoy pueda contaros la maravillosa experiencia que viví, me fui con una maleta llena de ilusiones y volví con ella llena de bonitos recuerdos, música, amigos, palabras y risas. Todo va a permanecer en mi memoria, al igual que nunca olvidaré gracias a quienes puedo recordarlo.

Mónica Grau

DEVA

El 18 de mayo Deva se presentó al XIX Concurso Instrumental Sant Anastasi en Lleida. Este concurso, instituido para estimular y propiciar la interpretación musical en las diferentes modalidades y categorías instrumentales se desarrolla en dos grupos, la modalidad solista y la modalidad de música de cámara, la modalidad solista es multiinstrumental. Deva obtuvo el primer premio ex-aequo en la categoría infantil interpretando el Impromptu nº1 op. 29 en Ab Mayor de F. Chopin. La semana siguiente acudió a la semifinal del V Concurso Nacional Talavera de la Reina, por la cual había sido previamente seleccionada junto con otros 5 pianistas en la categoría infantil, y donde presentó la Sinfonía n.3 en D Mayor BWV 789 de J.Bach y el Impromptu nº1 op. 29 en Ab Mayor de F. Chopin, ganándose un puesto en la final. Los tres finalistas demostraron un gran nivel durante la final, donde Deva interpretó la Sonata n.30 Hob. XVI en A Mayor de Haydn. Por unanimidad, Deva fué finalmente galardonada con el primer

premio. Es importante destacar que, independientemente del éxito logrado, han sido unas experiencias muy enriquecedora, de las cuales es importante valorar el conocer a otros jóvenes que tienen los mismos intereses e inquietudes. También se trata de unas experiencias que motivan a continuar en el estudio y a ponerse nuevos retos. Destacamos también el trabajo hecho con su profesora Marta Gironés, su paciencia y su colaboración en la preparación del repertorio.

Lidia Sperandio Arquellada

CONTES

IRENE CANO CASTELLÓ

Vos vaig a contar la història d'un xiquet a qui li encantava cantar. Quan et dic açò tu penses que és normal que li agrade cantar ¿no?, però aquest xiquet, al qual li deien Pepe, cantava a totes hores sempre que el veies estava cantant. Quan jugava a futbol s'entretenia i li ficaven molts gols, aleshores el seu amic Joan li dia:

Xe Pepe, deixa ja de cantar i concentra't en el que estàs fent, se t'ha oblidat que estem fent? Doncs jo te responc : JUGAR A FUTBOL no estem en classe de cant.

Quan anava al forn del barri li deia a la fornera, com sempre, cantant:

Bon dia, fornera, com estàs hui? Jo estic genial i espere que tu també, hui m'agradaria una barra de pa d'eixes que té, que bones estan!

Fins i tot dormint somiava en quines cançons cantaria el dia següent.

Un dia la mare de Pepe, cansada d'escoltar al seu xiquet cantar a totes hores, va pensar què podria fer per a no escoltar-lo cantar tant.

Va pensar un dia, dos, fins a tres i de sobte se li va ocórrer que podia apuntar al seu fill al conservatori de música Melcior Gomis a veure si allí cantava prou i després arribava a casa i ja no tenia ganes de cantar i la deixava un poc tranquil·la.

Quan li ho va dir al seu fill, ell de seguida es va posar a investigar sobre la vida d'aquest músic. Va trobar que Melcior va ser un gran músic i va començar cantant; aleshores ell podria arribar a ser com ell si estudiava i s'esforçava molt com Melcior ho va fer.

Al conservatori va aprendre milions de dinàmiques, escales, cançons i moltes coses més.

De ben xicotet Pepe tenia un somni i era arribar a anar al Royal Opera House però els seus amics li deien:

Però tu qui et creus que eres Luciano Pavarotti?!?!

Però quan Pepe ja era major i va acabar els seus estudis al conservatori, el van cridar perquè cantara en el lloc on havia somiat tota la seua vida, sí, sí, en el Royal Opera House, aleshores va recordar quan els seus amics es reien d'ell, i Pepe va pensar que era una bona ocasió perquè els seus amics pogueren comprendre el perquè de les decisions que havia pres des de ben xicotet.

Pepe va fer aprendre a Joan i els seus amics que l'únic impossible és allò que no s'intenta. Perquè no pots aconseguir res si no t'esforces. I amb açò acaba el meu temps per a contar-vos esta història que espere que vos haja agradat i recordeu que esta història esta escrita i inventada per mi.

MARTA GANDÍA TORTOSA

Al final del curs passat, vaig demanar a un grup d'alumnes de primer curs de llenguatge musical d'elemental, que pensaren a fer un escrit en forma de conte, narració, poema, etc. que tinguera com a tema "La música".

Un dels escrits que em va cridar l'atenció va ser el de Marta Gandía Tortosa. Este conte va ser acompanyat per un dibuix que, per decisió pròpia, va pintar amb agradables colors.

Després de llegir el conte vaig fer una foto amb el meu mòbil i l'he guardat fins avui.

Et desitge molta sort, Marta!

Ana Albert, Professora de Llenguatge Musical

LA PALOMA CANTADORA

Hiavia una vegada una xiqueta, que li diem Marta. Anava a musica i no li agradava perquè estava temps i temps en la musica. Un dia estava en musica va veure una paloma que podia parlar en les persones estava cantant i li va dir després de cantar li va dir que musica era molt xulo que si escoltares les notes dien coses. Al dia següent va sentir les notes i va dir: Es deveres senz que les notes dien coses! La paloma va tornar. Li va dir que lo que diu es deveres i a Marta a partir de doçro sempre li agradava musica. I la paloma i Marta es van fer amics.

INTERCAVI AMB L'EOI D'ONTINYENT

ISABEL SONGEL GONZÁLEZÓ PROFESSORA D'ALEMANY

El departament de Cant juntament amb el professor de Creativitat i Música han organitzat durant aquest curs un intercanvi amb l'EOI d'Ontinyent, el qual ha resultat una experiència molt interessant i satisfactòria.

En el primerencontre, creàrem un cor format per alumnes i professores del Conservatori i de l'EOI exclusivament, per a participar en el concert commemoratiu del 10é aniversari de l'EOI a Ontinyent. En el concert cantaren, a més, alguns dels nostres alumnes del departament de Cant, com a solistes o a duo, interpretant obres clàssiques en italià, castellà i alemany. Les obres triades per al cor van ser cançons modernes en diferents idiomes, com ara “*Vivo per lei*”, en italià i alemany; “*Allegria*”, en italià, anglés i castellà o “*Vois sur ton chemin*” en francès. Com a colofó, i com que estàvem quasi en Nadal, interpretàrem en 4 versions lingüístiques la nadala “*White Christmas*”.

Aquest concert va tindre lloc a l'EOI d'Ontinyent i va ser una activitat molt enriquidora tant per als alumnes del conservatori com per als de l'EOI. En el cas dels nostres alumnes va ser un bon exercici per a assolir perícia i rapidesa a l'hora de canviar de sistema fonètic, a banda d'una nova oportunitat per a fer una interpretació fora del recinte del conservatori. Per als alumnes de l'EOI va suposar una activitat d'aprenentatge lúdica i innovadora.

El passat dia 2 d'abril duguérem a terme la segona part d'aquest intercanvi entre centres, la qual consistia en un recital de poesia acompanyada musicalment. Esta vegada també amb el protagonisme dels alumnes de Creativitat i Música, que hagueren de compondre música incidental tot inspirant-se en la lectura dels poemes seleccionats per a l'ocasió. Els poemes shavien de recitar en els idiomes originals: castellà, valencià, anglés, italià, alemany i francès. Així, eixa vesprada sentírem el plaer d'endinsar-nos en el bosc de Goethe i escoltar el so dels pardals entre d'altres; o la malenconia del piano que acompanyava la pobresa desoladora de Miguel Hernández en la nit de Reis.

Em detindré ara a descriure breument, per la novetat de l'activitat, com la treballaren els alumnes compositors: una vegada en les seues mans el poema original amb l'àudio corresponent i, en el seu cas, la traducció, el primer pas fou entendre el poema i destriar-ne les diferents parts; seguidament l'audició del poema. Amb aquests dos elements, els alumnes s'havien de fer una idea inicial de com havia de ser la música. El segon pas va ser donar-li forma a la idea, tenint en compte que els recursos compositius que els i les alumnes havien d'emprar eren completament lliures. També tingueren llibertat per triar el grau en què la música il·lustraria el poema. I finalment vàrem oir propostes bastant elaborades, altres bitonals i fins i tot d'aleatòries. En la tasca final, els compositors i les compositores van haver de coordinar els assajos amb els recitadors, alumnes de l'EOI i del departament de Cant. Quant als recitadors, han hagut de fer èmfasi, en aquest context, en la successió dels tons al llarg de l'emissió del poema, el ritme, les pauses i, per descomptat, en la pronúncia.

De la cura posada en tots aquests elements depenia una bona comunicació dels

poemes. Pel que fa a la valoració de l'activitat, per als participants de l'EOI, va ser un acte molt bonic i una experiència encantadora per l'ambient musical que envoltava la poesia; per als alumnes del nostre centre va ser una experiència molt positiva: “*per a repetir-la*”.

En definitiva, les dos activitats han segut un mitjà per acostar-se al llenguatge d'una altra manera, recolçant-se en la creativitat per a interioritzar conceptes de fonologia, semàntica i retòrica.

Professors participants: Remigi Roca (Creativitat i música), Joanjo Albinyana (Piano acompanyant), Ruth Revert (Cant), Belén Veiga (Italià), Raquel Navarro (Francés), Isabel Songel (Alemany) i professores d'Anglés de la secció d'Ontinyent de l'EOI de Xàtiva.

SESSIÓ DE JAZZ

El passat 6 de març el Departament de Piano va realitzar una sessió de *Jazz* a càrrec del Professor d'aquest conservatori Adolfo García Baraza, pianista acompanyant i col·laborador habitual amb músics de prestigi internacional del món del *jazz*, gènere musical nascut a mitjan segle XIX en les comunitats negres dels Estats Units, que es va estendre de forma global al llarg de tot el segle XX.

Aquest tipus de música es basa en la improvisació i la creativitat, elements força importants per a la formació integral de tot músic, però molt poc present en el currículum de les Ensenyances Professionals de Música. En paraules d'Emilio Molina, tota una autoritat en el món de la pedagogia i la docència i creador de la metodologia IEM (Institut d'Educació Musical), *"la improvisació és ineludible com a procés si es desitja que el músic no siga només un intèrpret mecànic. ("Improvisació i Acompanyament" vol. 01 pàg.6)*

La sessió anava dirigida principalment a l'alumnat de Piano Complementari, Complement Pianístic i Acompanyament amb l'únic

objectiu d'apropar-los i obrir-los a la innovació artística i a noves formes d'expressió. Així, la sessió va consistir en una iniciació teoricopràctica, partint de les nocions bàsiques d'aquesta disciplina, amb un ambient obert, dinàmic i força actiu, on es va activar la participació de tots i cadascun dels presents i on els principals protagonistes foren realment ells; els alumnes i les alumnes.

Si improvisar és parlar amb el llenguatge musical, és parlar controlant el llenguatge, podem dir que en aquesta sessió, el nostre alumnat va començar a parlar tímidament, però amb l'esperança que aquest llenguatge siga clau en obrir-los una porta al vertader món musical.

I per últim, cal donar les gràcies al nostre company Adolfo per la seua col·laboració, per la seua manera de fer les coses i per no posar cap impediment a l'hora d'organitzar aquella vesprada de *jazz*, motivadora, fructífera i satisfactòria, que encara que ha estat una estona, ha valgut la pena. Repetirem!

GRÀCIES MESTRE!!!

LA BIG BAND AL CLASIJAZZ D'ALMERIA

El passat dissabte 6 d'Abril, la nostra *Big Band* va oferir mitja part d'un concert al Clasi jazz d'Almeria juntament amb la *Bigbandarax*.

La *Bigbandarax*, és una *big band* que està formada per 28 joves estudiants de jazz de les localitats de Gàdor i Alhama ambdues pertanyents a la província d'Almeria. Esta agrupació està sostinguda pels respectius ajuntaments i associacions musicals d'ambdós pobles, i es va presentar oficialment el 26 de juny de 2015 al mateix *Clasijazz*. En esta agrupació han participat com a convidats més de 80 joves en diversos concerts que ha realitzat esta *Jazz Band* dirigida pel trompetista José Carlos Hernández. Han tingut l'oportunitat de compartir i gaudir d'aquest art amb grans músics com ara Pablo Mazuecos, David Pastor, Ramon Cardo, Ana Maria Pérez, Irene Becker o Thommy Anderson, entre altres. Esta agrupació ha seguit les passes del conegut *Sedajazz* ací a Valencia, i els seus joves membres mostren una gran projecció en el món del Jazz.

Per altra banda, el *Clasijazz* és una associació on el jazz, la música clàssica i la dansa comparteixen escenari i ofereixen una programació molt completa. Actualment l'associació *Clasi-*

jazz té un suport d'aproximadament 600 socis. Amb les quotes dels socis es financien lloguers, llum, aigua i altres despeses que comporta una sala amb aules i camerinos d'aquestes característiques, així com artistes i músics de gran prestigi que actuen en la programació dels concerts.

La programació mensual està integrada per actuacions en directe pràcticament cada dia del mes. És un autèntic èxit el que s'ha aconseguit fer per la música en directe. La programació s'ha ampliat a moltes més especialitats dins les Arts Escèniques molt ben sistematitzades i amb un director artístic per Cicle. Al mateix local podem trobar des de Música de cambra de gran qualitat per agrupacions de reconegut prestigi (com ara els *Spanish Brass*), passant per Jazz nacional i internacional, cicle líric, cicle de Dansa Contemporània (amb el gran Francisco Lorenzo com a director artístic), òpera i òpera barroca, cicle de música experimental, cicle de *big bands*, etc. Fa aproximadament 20 anys que el *Clasijazz* és un referent en l'activitat cultural a Almeria, pel seu escenari han passat alguns dels músics més reconeguts de la història recent del *Jazz*. Algunes de les agrupacions nascudes arran del *Clasijazz*, han

realitzat concerts a diferents parts del territori nacional i internacional. En estos anys han aconseguit crear i mantindre formacions, com ara la *Clasijazz Big Band* (dirigida per Ramón Cardo), la *dixieland Clasijazz*, el cor *Gospel Clasijazz* i nombrosos combos i grups de gran qualitat que han anat sorgint en este context. Gràcies a la col·laboració del Conservatori Professional de Música d'Almeria, s'ha creat la *Jove Big Band*, així com la *Jove Dixieland* del Conservatori, ambdues integrades per joves músics que desitgen anar un pas més enllà en la seua formació.

És tot un luxe haver realitzat un concert a un escenari on han actuat autèntics referents del món del *jazz*, com per exemple Arturo Sandoval, Eric Alexander, Ignacio Berroa, Enrico Pieranunzi, Jim Rotondi, Joe Magnarelli, Jerry Bergonzi, Barry Harris, Lee Konitz, Perico Sambeat, Ignasi Terraza, Albert Bover, Sedajazz, entre d'altres.

Per tant, fou una experiència inoblidable per als joves membres de la nostra *Big Band* del Conservatori. Un viatge inoblidable, el qual comporta molts moments de convivència, riures, noves amistats, i com no, compartir molt bons moments de música, que, a la fi, era el motiu d'unió entre tots. A Almeria poguérem gaudir de la seua gastronomia (les tapes fonamentalment), un passeig per la platja, i com no, actuar en una de les sales de concerts de *jazz*, el qual adquireix cada dia més rellevància en l'àmbit nacional. L'actitud de tots els alumnes fou exemplar en tot moment, tant pel treball i l'esforç musical, com pel comportament i companyonia mostrats durant tota l'activitat. Per

part dels professors sols podem mostrar-nos molt satisfets pel treball realitzat i per l'experiència. En este sentit, som els primers que aprenem i ens nodrim de l'intercanvi d'experiències amb altres companys, en aquest cas, especialitzats al món del *jazz*.

L'activitat acadèmica comprenia una primera part on actuà la nostra *Big Band* amb el següent ordre de programa:

- *In a Mellow tone* (D. Ellington arr. O. Nelson)
- *The shadow of your smile* (J. Mandel arr. D. Wolpe)
- *Nostalgia in Times Square* (C. Mingus Arr. V. López)
- *The girl from Ipanema* (a. C. Jobim Arr. M Taylor⁹)
- *Higher ground* (S. Wonder Arr. M Tomaro)

En la segona part actuà la *Bigbandarax* amb un repertori molt variat, en el qual s'alternaven peces amb solistes instrumentals i peces on els mateixos músics de la *Big Band* també ens delectaren amb el cant i mostraren el control de les diverses facetes dintre del *jazz*. I com a cloenda del concert, les dues *big bands* interpretaren conjuntament el tema *Caravan* del gran Duke Ellington. Un moment molt important de l'activitat fou l'assaig conjunt d'aquesta peça, on el seu director José Carlos Hernández, compartí els seus coneixements en aquest gènere musical amb tots els membres de les dues *big bands*, els quals pogueren compartir escenari i fer noves amistats.

Esperem poder tornar a gaudir d'una activitat d'aquestes característiques, sempre beneficioses per a tothom.

NETEJAR INSTRUMENTS DE METALL

El dilluns 5 de novembre va vindre a visitar-nos Josep Muñoz de l'empresa de reparació d'instruments *Reinvent*. Aquella vesprada descobrírem que netejar a fons els nostres instruments de metall no és tan fàcil com sembla.

Vam aprendre tantes coses!

Així, per fi, vam saber que no hem de netejar els instruments d'alpaca amb cotó-en-pèl màgic, ni amb el famós *Tarni Shield*.

També, Josep Muñoz ens va ensenyar què és la Tosca (a més d'una òpera...) i que, la manera més correcta d'engreixar les bombes és amb una barreja de vaselina i oli vegetal (ammenla o avocat).

Per fora la cosa se simplifica: amb un drap de fil i una poca quantitat d'una mescla de producte casolà (20%, 80% i unes gotetes de sabó rentaplats) o, comprar el producte resultant a uns grans magatzems.

A més a més, ens contà què és la neteja per ultrasons; així, podem decidir amb major criteri si utilitzem este mètode o no quan enviem l'instrument al taller.

I que moltes vegades, fet el bony al metall, no és tan fàcil llevar-lo.

I per dins?

La brutícia té dos components: el sòlid (alguna resta de menjar, serpentes...) i el component químic (que és més difícil de llevar i que té a vore amb els dipòsits de saliva).

Si decidim rentar l'instrument per dins en casa nosaltres mateixos, podrem desfer-nos del component sòlid, però sempre ho hem de fer amb aigua destil·lada amb unes gotetes de vinagre, ja que l'aigua de l'aixeta té molta calç i seria pitjor el remei que l'*enfermetat*.

En el taller, ells lleven la brutícia amb solucions químiques (àcides principalment) que fan que l'instrument es quede totalment net per dins sense perill per al metall.

En resum, com sempre: la tasca més important i imprescindible és el manteniment del dia a dia.

El curs que ve farem un taller pràctic on tot l'alumnat puga aprendre a fer la neteja bàsica de l'instrument.

Els professors i professores de vent metall volem agrair a tot l'alumnat l'alta participació en la jornada i el seu interès i implicació.

INTERCANVI D'ALUMNES DE TROMBÓ DELS CONSERVATORIS DE TORRENT I ONTINYENT

El passat divendres 8 de març, al saló d'actes del Conservatori Professional de Música de Torrent, es va celebrar un encontre de trombons on participaren els alumnes dels Conservatoris Professionals de Música d'Ontinyent i Torrent.

La trobada va comptar amb tres solistes, per ordre d'actuació: Vicent Barbeta (CPMT), Fco. Javier Aresté (CPMO) i Alberto Miquel (CPMT) per a començar.

- *Concert per a trombó* (1r i 2n moviments) de L. Grondahl - Vicent Barbeta
- *Morceau symphonique de Guilmant* - Fco. Javier Aresté
- *Meditation per a trombó baix en sol* de H. Frighyes - Alberto Miquel
- *16 tones per a quartet de trombons* de Travis - Alberto Miquel

Els tres solistes: (D'esquerra a dreta) Fco. Javier Aresté, Alberto Miquel i Vicent Barbeta.

A continuació actuaren dos ensembles de trombons, un per cada conservatori, que interpretaren el següent programa:

- ENSEMBLE DE TROMBONS DEL CPM Torrent:
 - *Júpiter* (de la suite "Els planetes") Holst (Arr. J.V. Faubel)
 - *Ecce veniet dies illa* P. da Palestrina
 - *Amapola* J. Padilla (Arr. Marcos Miquel)

- ENSEMBLE DE TROMBONS DEL CPM Ontinyent:
 - *Hava naglia* Tradicional rusa
 - *Sonata La porcelaga* Cesario Gussago
 - *Tara's them* M. Steiner (Arr. R. Miller)
 - *California dreams* The Beach boys

Per a concloure les actuacions, els alumnes d'ambdós conservatoris interpretaren conjuntament *Soul Bossanova* de Quincy Jones (amb l'arranjament de Derrick Parker).

Al finalitzar l'acte acadèmic, tots junts compartírem un berenar a la cafeteria del centre. Des de les pàgines de Lligat i picat agraïm la participació dels professors Vicent Veses i Rafael Polanco del CPM Torrent, que amb els professors Juan José García i Paco Gimeno i del CPM d'Ontinyent, feren possible aquest acte. L'experiència va suposar un èxit. Esperem que es torne a repetir el pròxim curs al nostre centre.

INTERCAVI D'ALUMNES DE PIANO AMB EL CONSERVATORI DE CARCAIXENT

El 27 de març, els alumnes de piano del Conservatori Josep Melcior Gomis, van intercanviar experiències musicals amb els alumnes del Conservatori Mestre Vert de Carcaixent.

Van realitzar un concert mixt entre els dos conservatoris amb alumnes de tots els nivells. Els alumnes van interpretar obres de Beethoven, Bach, Chopin, Txaikovski, Schubert, Rakhmànov i Liszt.

La qualitat interpretativa va ser molt bona, la qual cosa ens va servir a tots de motivació en el procés d'ensenyament aprenentatge.

Conèixer altres persones que estudien piano, en un centre diferent sempre ens ajuda a veure com estem treballant els uns i els altres i ens uneix en el procés de maduració com a persones i com a músics.

SABIES QUE...?

- Un violí està fet de més de 70 peces individuals de fusta.
- Hi ha dos cranis en la tomba de Joseph Haydn. El seu cap va ser robat per Phrenologists i un crani de reemplaçament va ser posat a la tomba. El 1954, el veritable crani va ser restaurat, però també es va mantenir l'utilitzat com a substitut.
- Rossini va escriure l'ària 'Di tanti palpiti' mentre esperava que li serviren un *risotto* en un restaurant a Venècia. De fet Rossini, en la seua època, era més conegut com a cuiner que com a compositor
- L'orquestra simfònica de Londres tenia reserva per viatjar en la inauguració del Titànic, però va canviar finalment el seu vaixell en l'últim minut.
- El baríton Leonard Warren va morir a l'escenari del *Metropolitan Opera* de Nova York el 1960, quant va acabar el cant de Verdi 'Morir, Tremenda Così' (Morir, un moment transcendental).
- La pell de l'agullat (*Squalus acanthias*) o de la quissona (*Squalus fernandinus*), uns petits taurons, s'utilitzava sovint durant el segle XVIII per polir violins.
- El cosmonauta rus Iuri Gagarin va cantar una cançó de Shostakovich: "La meva Pàtria escolta", per la ràdio en la seva primera missió espacial.
- Durant una actuació de Boris Godunov a l'Òpera de Sydney, un pollastre va caure de l'escenari sobre un violoncel·lista.
- El compositor renaixentista Orlando di Lasso va ser segrestat moltes vegades quan era petit a causa de la seva bella veu.
- El vestit d'òpera més car de tots els temps va ser usat per Adelina Patti al *Covent Garden* a 1895. Costava 15 milions de lliures esterlines.

PASSATEMPS

SUDOKU MUSICAL

	#	♪		♪	♪	♩	♯	♭
♭	♪		♯		♩	♪	♪	
	♪	♩	♭		♩		♯	
	♪	♪	♩	♪			♭	♭
♭				♪	♩	♪	♪	
♩	♪	♯		♭	♭	♪		
♯	♩	♪		♩	♪		♭	
♪		♪	♩		♭	♪	♪	♯
	♭			♯		♪		♩

SOPA DE LLETRES

Compositors famosos

A	R	T	U	I	M	O	L	N	B	A	C	H	H	Y	O	S	Z
M	I	Ñ	C	M	N	M	O	U	V	O	K	H	U	P	E	M	W
H	I	B	C	D	Ñ	J	U	F	T	H	J	U	F	D	M	X	A
D	P	R	Y	S	J	L	S	C	H	U	M	A	N	N	B	J	G
O	W	A	M	M	K	D	G	T	R	S	G	H	X	O	E	L	N
X	H	W	G	D	O	C	R	T	O	H	A	E	N	D	E	L	E
T	J	Y	Q	A	V	Z	D	E	T	G	B	A	U	S	T	N	R
R	F	U	I	E	N	Q	A	S	Q	R	Y	U	S	W	H	L	O
E	T	F	D	T	W	I	Y	R	W	S	A	U	Q	R	O	M	A
B	J	V	L	U	R	Q	N	R	T	T	A	Ñ	F	T	V	G	O
U	L	J	A	O	H	G	C	I	T	R	K	G	B	U	E	T	N
H	O	T	V	D	U	U	S	F	T	D	F	R	S	O	N	S	U
C	A	E	I	Q	M	I	P	S	Q	Y	O	P	B	C	S	A	T
S	S	O	V	H	O	P	C	O	R	E	L	L	I	D	Ñ	E	G

- MOZART
- BACH
- CORELLI
- BEETHOVEN
- HAYDN
- HAENDEL
- VIVALDI
- WAGNER
- PAGANINI
- SCHUBERT
- SCHUMANN
- STRAUSS

gaudim

fem sonar la tradició
de la nostra festa

 Caixa Ontinyent